

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

ZAŁOŻENIA

AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Bogdan Kawałko

Dyrektor

Departament Polityki Regionalnej

NAŁĘCZÓW, 15 listopada 2012 r.

Plan prezentacji

Prezentacja Założeń aktualizacji Strategii

Uwarunkowania aktualizacji SRWL

Pozycja rozwojowa

Harmonogram, etapy i stan prac

Wnioski z debaty publicznej, prezentacja wyników ankiet

Założenia SRWL

- rola założeń

Założenia mają na celu

- określenie **przestrzeni strategicznej** dla opracowania nowej generacji *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego*,
- wskazanie **sposobów** oraz **możliwości** wyboru mechanizmów pozwalających na wykorzystanie dostosowanych do charakteru regionu **narzędzi** rozwoju,
- zapewnienie **transparentności** i **partycypacji** społecznej w budowaniu *Strategii*.

Założenia *Strategii*

- zasady

Strategia jest opracowywana w oparciu o 6 głównych zasad:

1. Podwójnej spójności

- z dokumentami strategicznymi UE oraz krajowym,
- z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym

2. Partnerstwa

- zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych

3. Elastyczności

- dostosowanie i korygowanie założeń strategii do zmieniających się uwarunkowań

4. Trwałości i zrównoważonego rozwoju

- wykorzystanie endogenicznych potencjałów,
 - racjonalne korzystanie z posiadanych zasobów
-

Założenia *Strategii*

- zasady

Strategia jest opracowywana w oparciu o 6 głównych zasad: (cd.)

5. Koncentracji

- tematycznej, w tym zdefiniowanie i określenie
 - endogenicznych potencjałów rozwojowych,
 - przewag konkurencyjnych i ich wykorzystanie,
 - barier i sposobów ich przełamywania
- terytorialnej (*place based policy*), zdefiniowanie obszarów
 - geograficznych, dla których istnieje potrzeba wzmocnienia specyficznych potencjałów,
 - przełamywania barier rozwojowych

6. Wiarygodności danych (GUS, Eurostat, ekspertyzy itp.)

Założenia *Strategii* wobec nowej perspektywy

- **Wzmocnienie roli i funkcji koordynacyjnej *Strategii***
- **Zintegrowanie z planowaniem przestrzennym**
- **Redukcja celów do 3 – 4 najważniejszych**
- **Zmiana z podejścia wyrównawczego na politykę zorientowaną terytorialnie (*place based policy*), terytorializacja:**
 - **Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)**
 - **Obszary Funkcjonalne (OF)**
 - **Obszary Problemowe (OP)**
- **Wieloszczeblowe zarządzanie - mobilizowanie regionalnych i lokalnych aktorów i inicjatyw**
- **Zorientowanie na konkretne cele, rezultaty i efekty**
- **Wyselekcjonowanie głównych potencjałów rozwojowych - oparcie rozwoju regionu o ich wykorzystanie**

Założenia SRWL

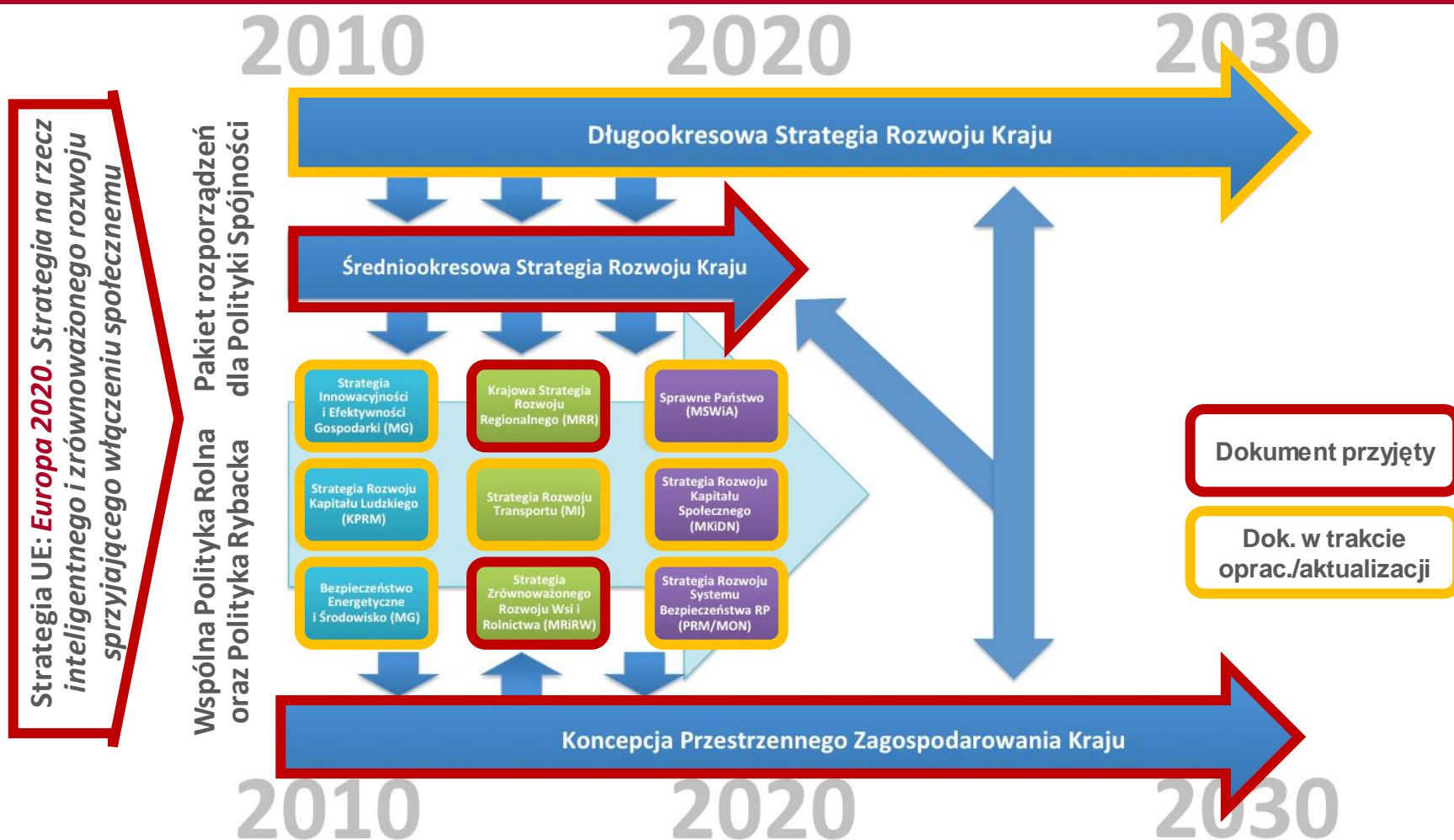
- przesłanki i uwarunkowania aktualizacji

1. **Uwarunkowanie globalne, a także krajowe, tj.:**
 - procesy globalizacji,
 - funkcje granicy,
 - nowy model polityki regionalnej,
 - nowe wyzwania i potrzeby regionu
 - i inne
2. **Dokumenty programowe i strategiczne**
3. **Przepisy prawne**

Przesłanki aktualizacji

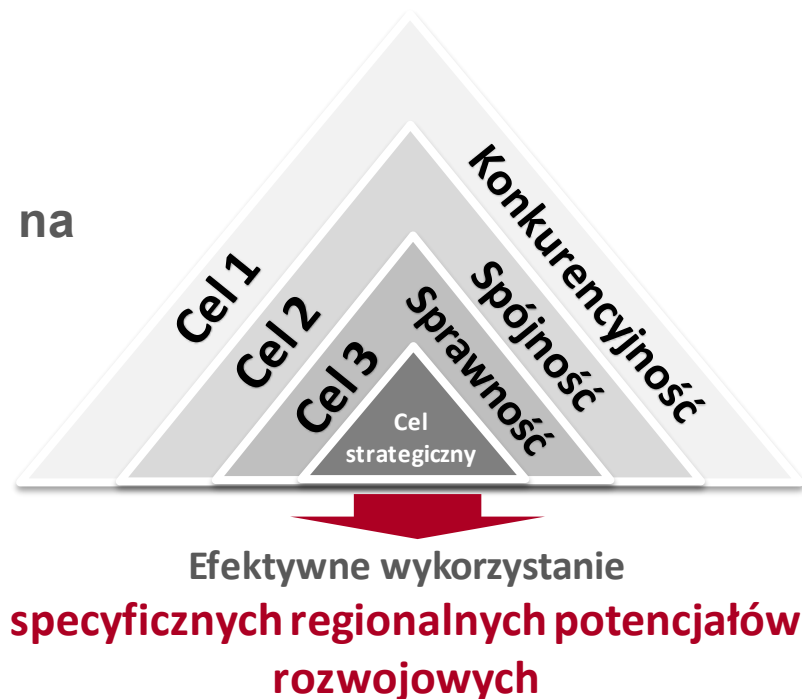
- dokumenty programowe i strategiczne

Dokumenty programowe i strategiczne - KSRR

Cele KSRR 2010 - 2020:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów
2. Budowa spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych
3. Usprawnianie procesów planowania i realizacji polityk publicznych mających wpływ terytorialny

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020

KSRR 2010 – 2020 - Cel 1

- **Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych,**
- **tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza ośrodkami wojewódzkimi,**
- **budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne.**

1. Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych

● Warszawa - stolica państwa

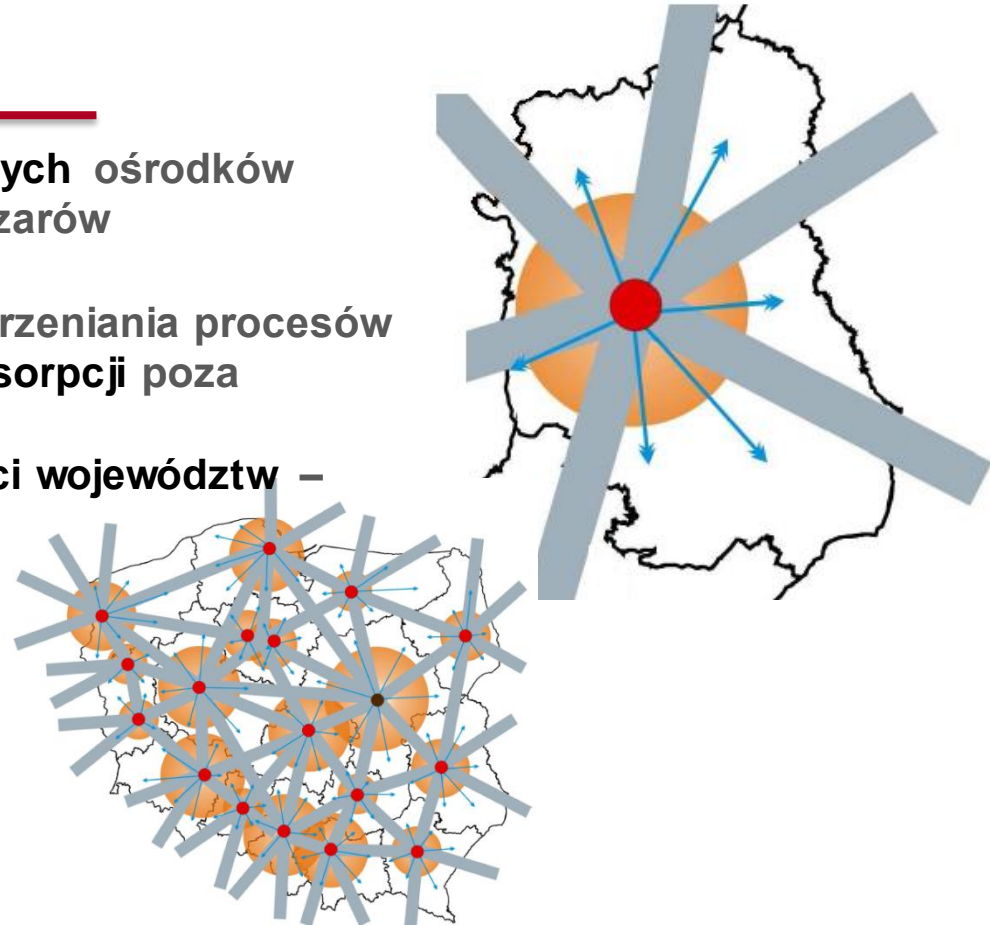
● Pozostałe ośrodki wojewódzkie

■ Wzmacnianie powiązań pomiędzy ośrodkami miejskimi w relacjach krajowych i międzynarodowych

2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza ośrodkami wojewódzkimi

● W strefach największego oddziaływania ośrodków wojewódzkich

→ Na cały obszar województwa

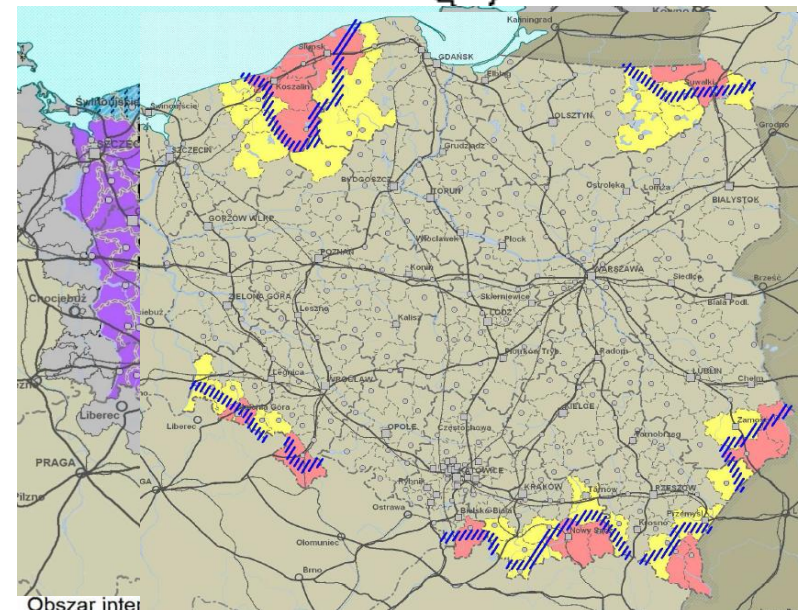
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020

KSRR 2010 – 2020 - Cel 2

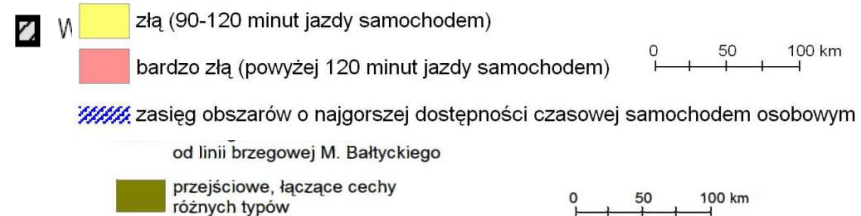
- Wzmacnianie spójności w układzie krajowym,
- wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwoju,
- restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze,
- przewyższanie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE,
- zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

KSRR 2010 – 2020 - Cel 3

- zagadnienia instytucjonalno-prawne

Obszar inter
Powiaty charakteryzujące się uśrednioną dostępnością czasową
Obsz samochodem osobowym do ośrodków wojewódzkich:

Polityka rozwoju

- podmioty, instrumenty realizacji

- podmiotami polityki rozwoju są podmioty publiczne, które posiadają określone prawem kompetencje decyzyjne;
- na poziomie **regionalnym** odpowiedzialnym za prowadzenie polityki rozwoju jest **Samorząd Województwa**, na poziomie **lokalnym** - **Samorząd Gminy, Powiatu**;
- realizowana jest przy pomocy instrumentów polityki regionalnej.

Instrumenty polityki regionalnej

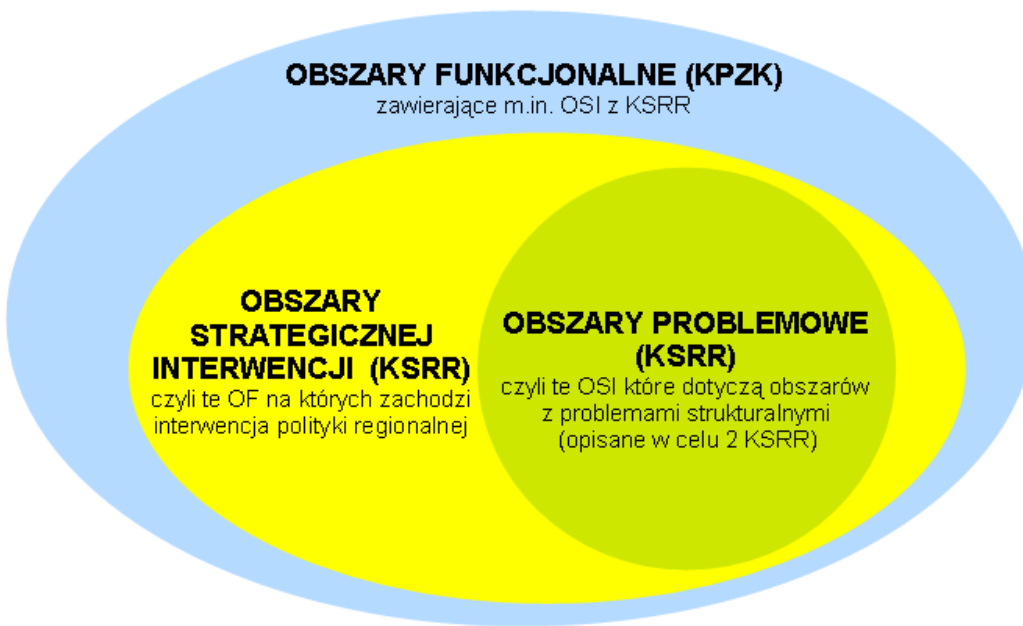
- przykłady

- **Kontakt terytorialny**
 - programowy instrument koordynacji służący poprawie **efektywności działań rozwojowych** (głównie inwestycyjnych) ukierunkowanych terytorialnie, realizowanych przez różne podmioty publiczne i ustalonych w procesie uzgodnień pomiędzy nimi.
- **ITI (Zintegrowane Inwestycje Terytorialne)**
 - obszary, gdzie istnieje konieczność zaangażowania wsparcia z **więcej niż jednego priorytetu z jednego lub kilku programów operacyjnych**,
 - Przewiduje on możliwość **delegowania zarządzania i wdrażania ITI na niższy poziom** np. do władz lokalnych.
- **Grant globalny**
 - część pomocy, której wdrażanie i zarządzanie może zostać powierzone jednemu lub kilku pośrednikom, w tym władzom lokalnym, która jest wykorzystywana zasadniczo do wspierania lokalnych inicjatyw rozwojowych.

Gdzie może zostać zastosowane podejście terytorialne*

Relacje OF – OSI – OP

Najważniejsze OF/OSI/OP punktu widzenia wyzwań i celów rozwoju terytorialnego całego kraju:

KSRR

- 3 OSI „konkurencyjnościowe” (cel 1)
- 5 OSI „spójnościowych” = OP (cel 2)

KPZK

- 4 wybrane OF (przyrodnicze)
- Relacje OF-OSI-OP na potrzeby programowania polityki spójności

Gdzie może zostać zastosowane podejście terytorialne*

Rodzaje obszarów :

<ul style="list-style-type: none">▪ 18 ośrodków wojewódzkich▪ miasta subregionalne▪ obszary wiejskie (o zróżnicowanych funkcjach)	
<ul style="list-style-type: none">▪ obszary wzmocnienia spójności w układzie krajowym (Polska wschodnia) oraz najslabiej rozwinięte podregiony▪ obszary o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług▪ miasta i obszary tracące funkcje (wymagające rewitalizacji)▪ obszary przygraniczne▪ obszary skrajnie peryferyjne	OP
<ul style="list-style-type: none">▪ obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi▪ strefa przybrzeżna▪ obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych▪ Żuławy	OF KPZK

Podstawowe wyzwanie - przełamywanie niedorozwoju

Przyspieszenie zmian strukturalnych, m.in.:

- wsparcie rozwoju sektorów o **wysokiej produktywności** (przemysłów zaawansowanych technologicznie i usług wiedzy)
- **podnoszenie poziomu kwalifikacji** dla potrzeb regionu
- przeciwdziałanie „**drenażowi mózgów**”
- wsparcie **rozwoju firm i przedsiębiorczości** (baza dochodowa)
- zwiększanie **dostępności komunikacyjnej** ośrodków wzrostu – dla uzyskania **spójności funkcjonalnej** (zewnętrznej i wewnętrznej)
- zapewnienie możliwości **trwałego rozwoju**.

Pozycja rozwojowa województwa lubelskiego

START

do budowania i modelowania przyszłości regionu

1. TRUDNY

- w wyjściowych procesach realnych i rzeczywistych

2. OPTYMISTYCZNY

- w warstwie dotychczas uśpionych potencjałów i zasobów rozwojowych

Pozycja rozwojowa

- uwarunkowania rozwoju województwa

Rozwój województwa warunkowany będzie:

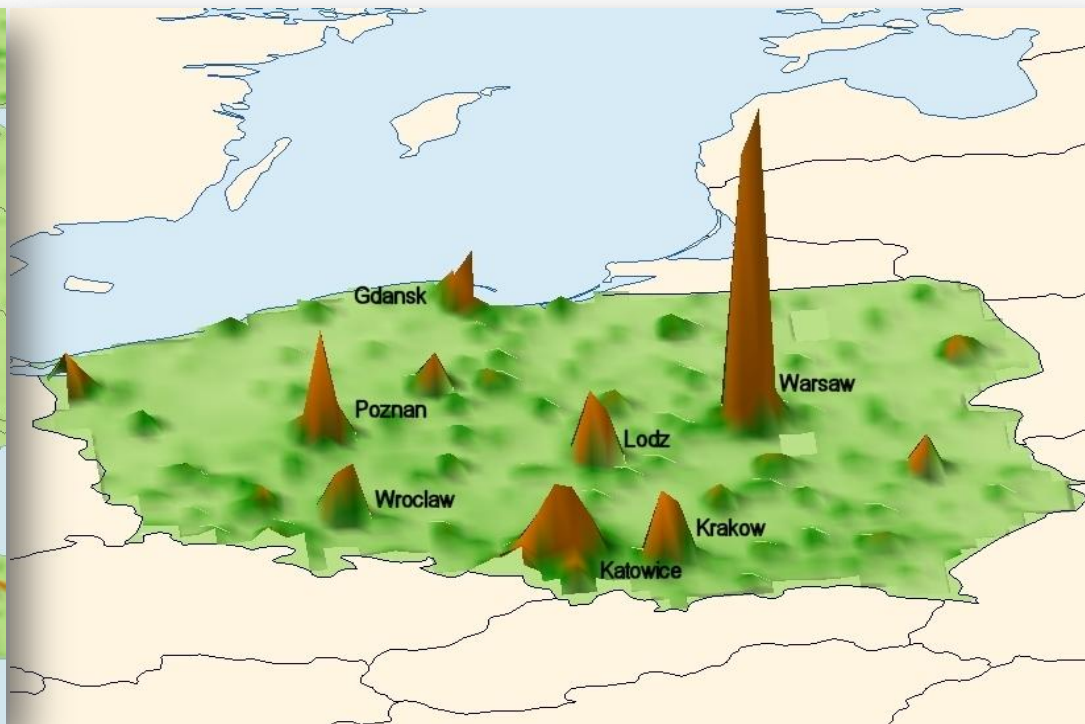
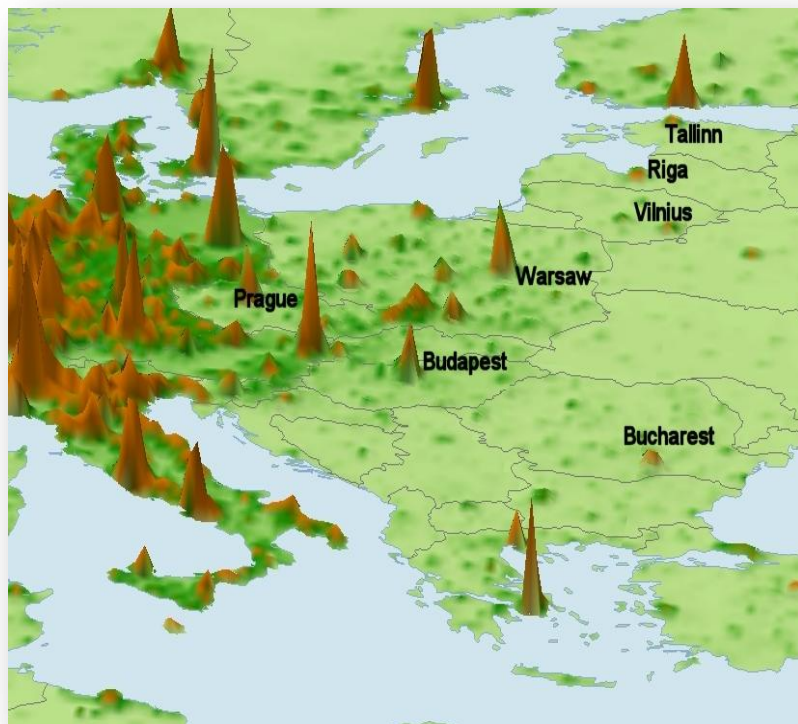
**Efektywnym wykorzystywaniem trafnie
zidentyfikowanych potencjałów
rozwojowych**

**Odważnym wyborem i realizacją
zintegrowanych i innowacyjnych
projektów prorozwojowych**

Pozycja rozwojowa województwa lubelskiego

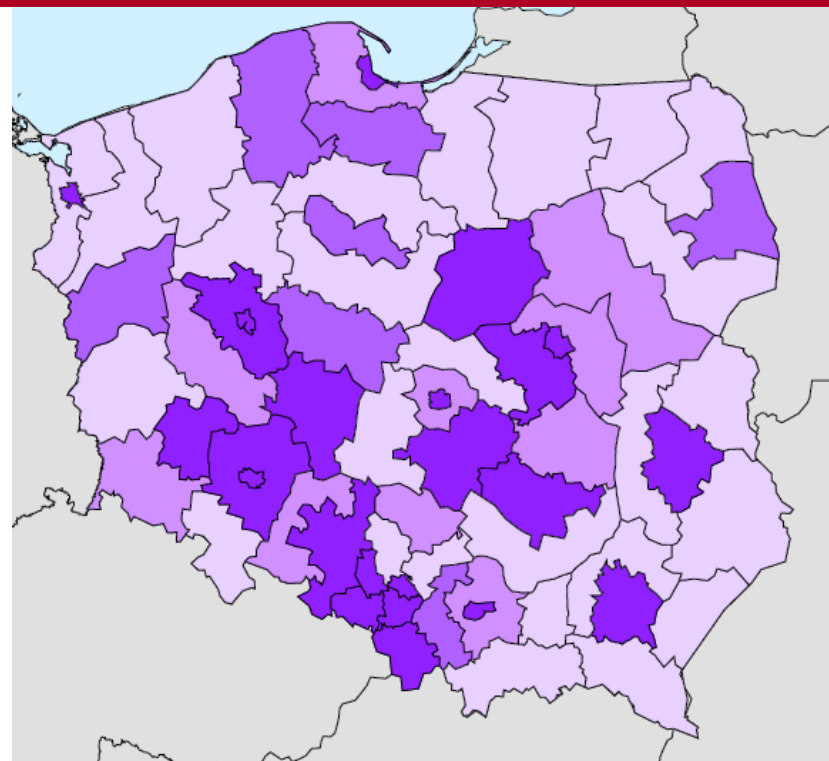
Ilość wytwarzanego PKB na jednostkę powierzchni

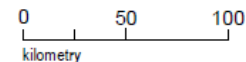
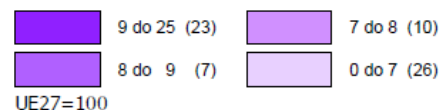
Pozycja rozwojowa województwa lubelskiego

PKB per capita w latach 2007-2009

- Największą **dynamikę** zmiany PKB per capita odnotował podregion lubelski
- **Wszystkie podregiony** z terenu województwa lubelskiego charakteryzuje wskaźnik **PKB per capita poniżej średniej** dla UE i Polski
- Obszary **funkcjonalne** największych miast stanowią **bieguny wzrostu**
 - generują największą wartość PKB zarówno w skali kraju jak i regionów

Zmiana PKB per capita w latach 2007-2009 (pkt. proc.)

Źródło: Eurostat

Źródło: Raport Strategiczny 2012 (projekt), MRR

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

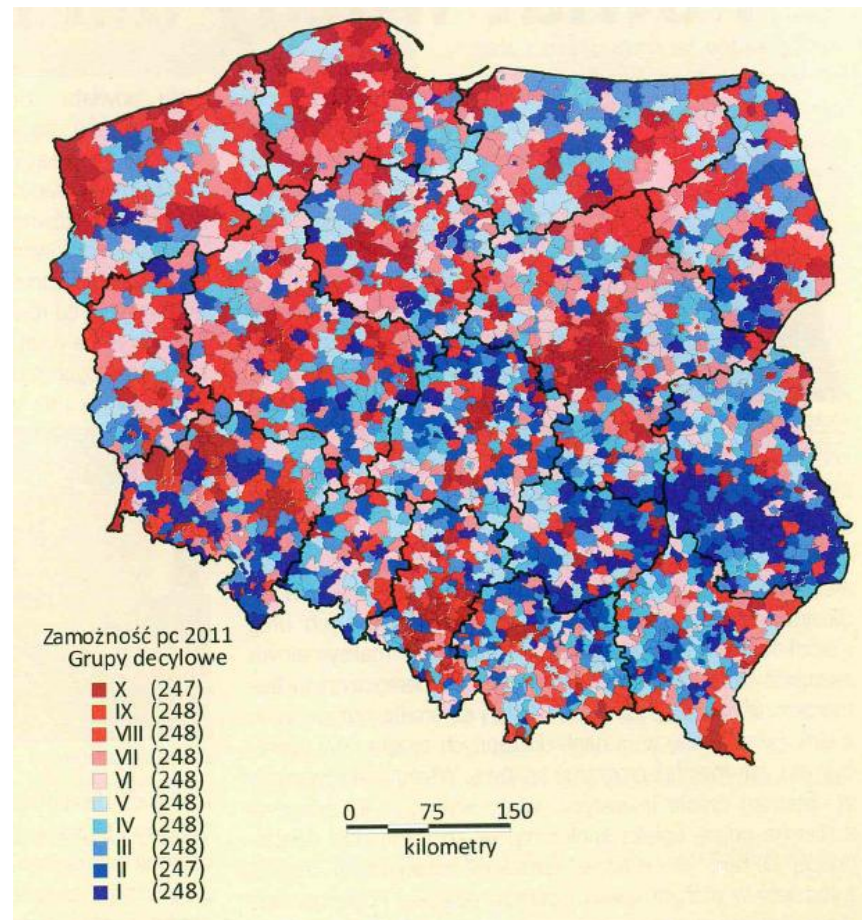

Pozycja rozwojowa województwa lubelskiego

Potencjał finansowy samorządów

Zamożność samorządów –
dochody na mieszkańca w 2011r.
(metoda decylowa)

- Gminy o najniższej zamożności per capita zlokalizowane są głównie w południowej części województwa
- Najwięcej gmin bardziej zamożnych występuje w okolicach miast: **Łęczna, Biała Podlaska, Puławy, Lublin, Zamość**
- **Lublin** – 15. miejsce wśród miast wojewódzkich (3170 zł/os.)
- Powiaty grodzkie: **Zamość** – 13. miejsce, **Biała Podlaska** 31. miejsce, **Chełm** - 37. miejsce

Źródło: Pismo Samorządu Terytorialnego *Wspólnota*,
Nr 27-28/1085-1086

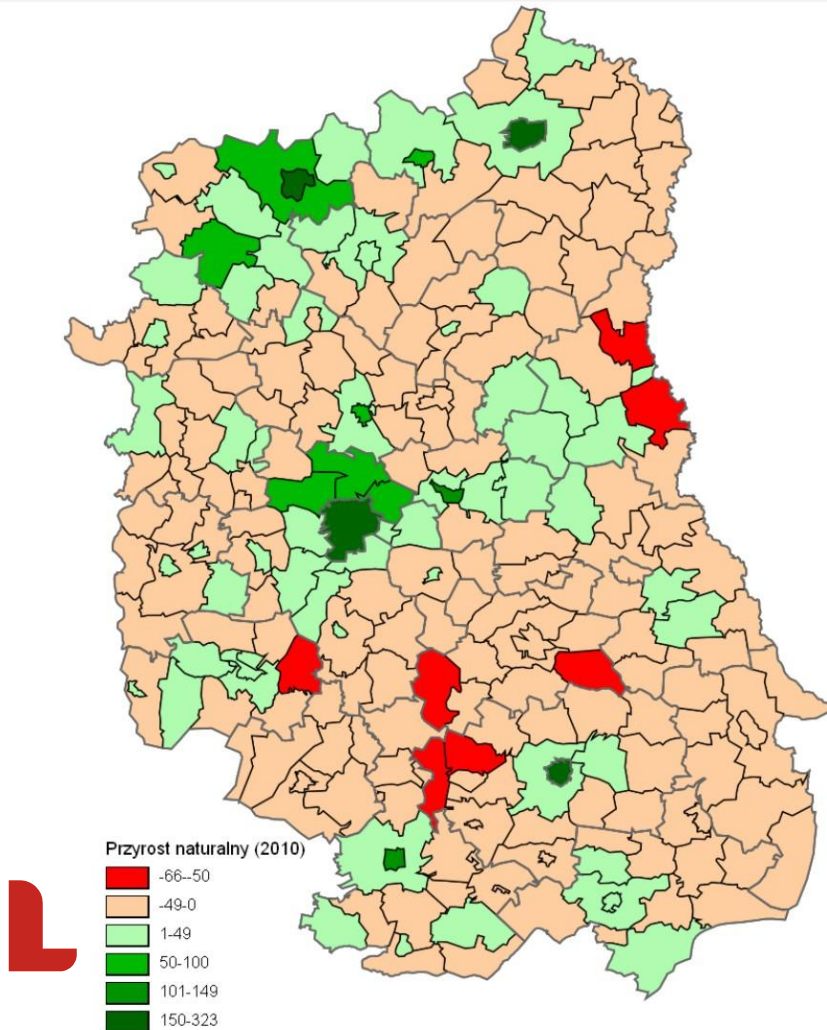
Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Pozycja rozwojowa - ludność

Saldo przyrostu naturalnego (2010)

- **ujemny przyrost naturalny**
ponad **-400** os w 2010r.

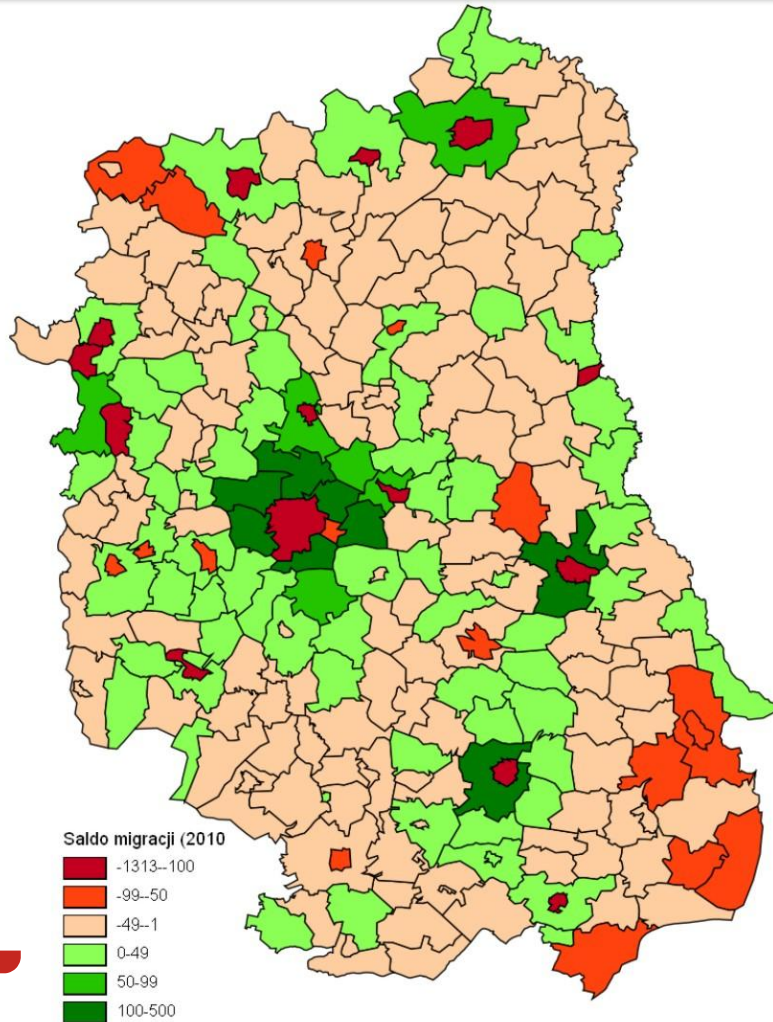
Oprac. własne 2012
Dane GUS

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Pozycja rozwojowa - ludność

Saldo migracji (2010)

- Negatywne procesy demograficzne
- Utrzymujący się **ujemny bilans migracyjny**:
ok. **-5 tys.** os w 2010 r.
- Od 2005 r. **ubyło ok. 27 tys.** osób

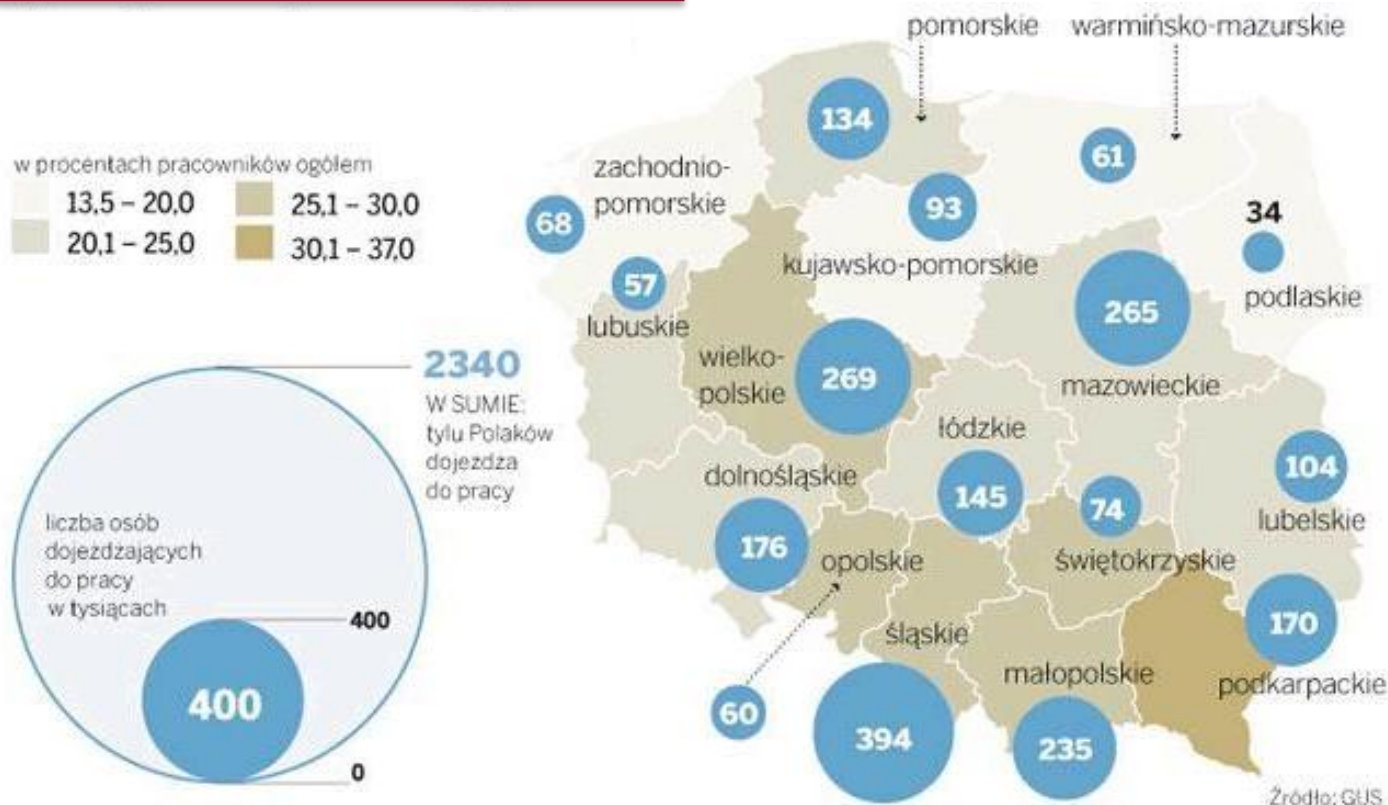
Oprac. własne 2012
Dane GUS

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

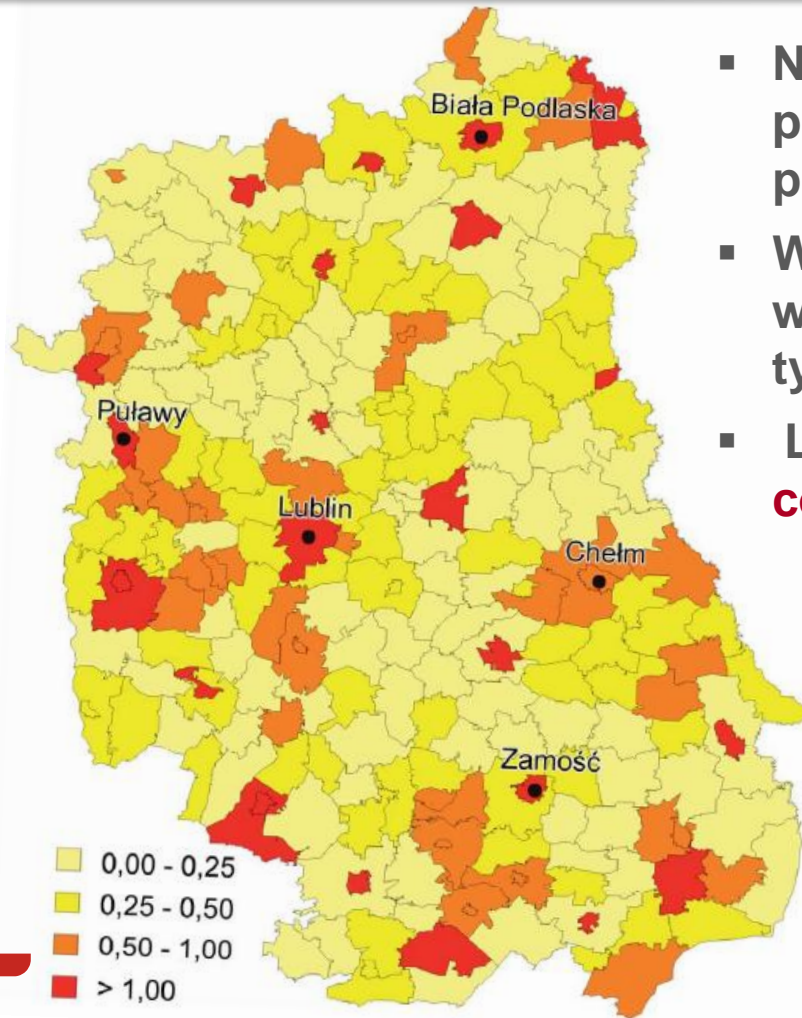
Pozycja rozwojowa województwa lubelskiego

Ile osób pracuje poza miejscem zamieszkania

Pozycja rozwojowa - migracje

Dojazdy do pracy mieszkańców województwa lubelskiego

- Największa liczba osób **dojeżdżających** do pracy dotyczy miasta **Lublina** – codziennie przyjeżdża do pracy **26,8 tys.** osób.
- W tym czasie **z Lublina** do innych gmin wyjeżdżało niemal **pięciokrotnie mniej** bo tylko **5,7 tys.** osób.
- Lublin posiada **największe dodatnie saldo codziennych dojazdów** (21,7 tys. osób).
 - Z 213 gmin województwa lubelskiego dodatnie salda posiadają tylko **22**, przy czym w **14** przypadkach są to miasta

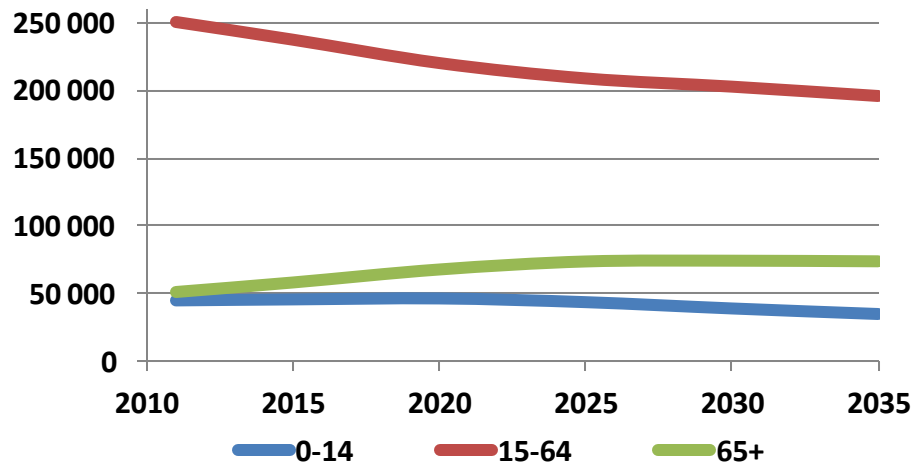
Oprac. GUS
Dane GUS za 2006 r.

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Prognoza demograficzna do 2035 roku

	2015	2025	2035
Ogółem	- 47 125	- 140 027	- 280 795
W miastach	- 32 087	- 84 347	- 163 326
Na wsi	- 15 038	- 55 680	- 117 469

- do 2035 roku nastąpi **ubytek** ludności o około **13%** mieszkańców
- Prognozowany ubytek ludności nastąpi głównie w **miastach -16%** (w skali województwa)
- Na **wsi** liczba ludności spadnie w stosunku do 2010 r. o **-10%**

Oprac. własne 2012
Dane GUS

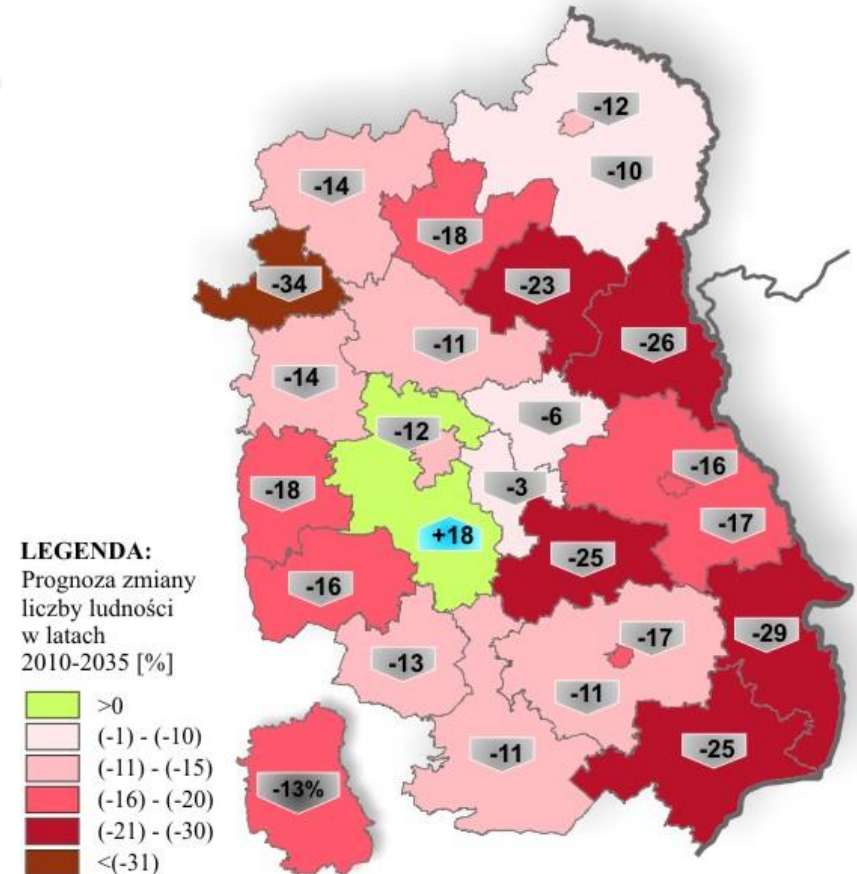
Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Prognoza demograficzna do 2035 roku

Ogółem

- W skali województwa jedynie w powiecie **lubelskim** prognozowany jest ogólny **przyrost** liczby ludności: **+18%**
- Najbardziej narażone na problemy wyludniania będą powiaty:
 - rycki**: -34%
 - hrubieszowski**: -29%
 - włodawski**: -26%
 - krasnostawski**: -25%
 - tomaszowski** : -25%

Oprac. własne 2012
Dane GUS

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

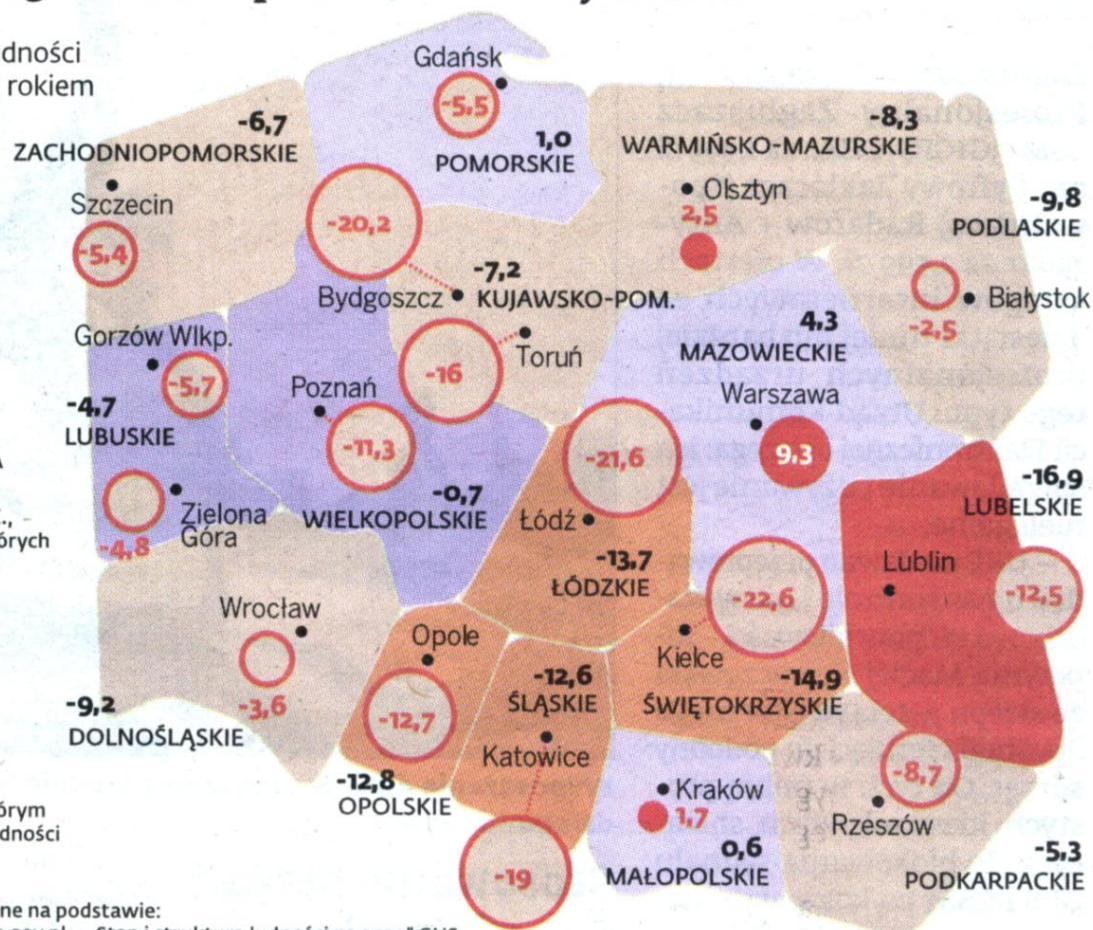
Prognoza demograficzna do 2035 roku

Prognoza demograficzna dla polskich miast i województw

Różnica w liczbie ludności między 2010 a 2035 rokiem (proc.)

- MIASTA
- spadek liczby ludności
- wzrost liczby ludności

- WOJEWÓDZTWA
- powyżej 0 proc., - województwa, w których przybędzie ludności
- od 0 do -5
- od -5,1 do -10
- od -10,1 do -15
- poniżej -15 województwo, w którym ubędzie najwięcej ludności

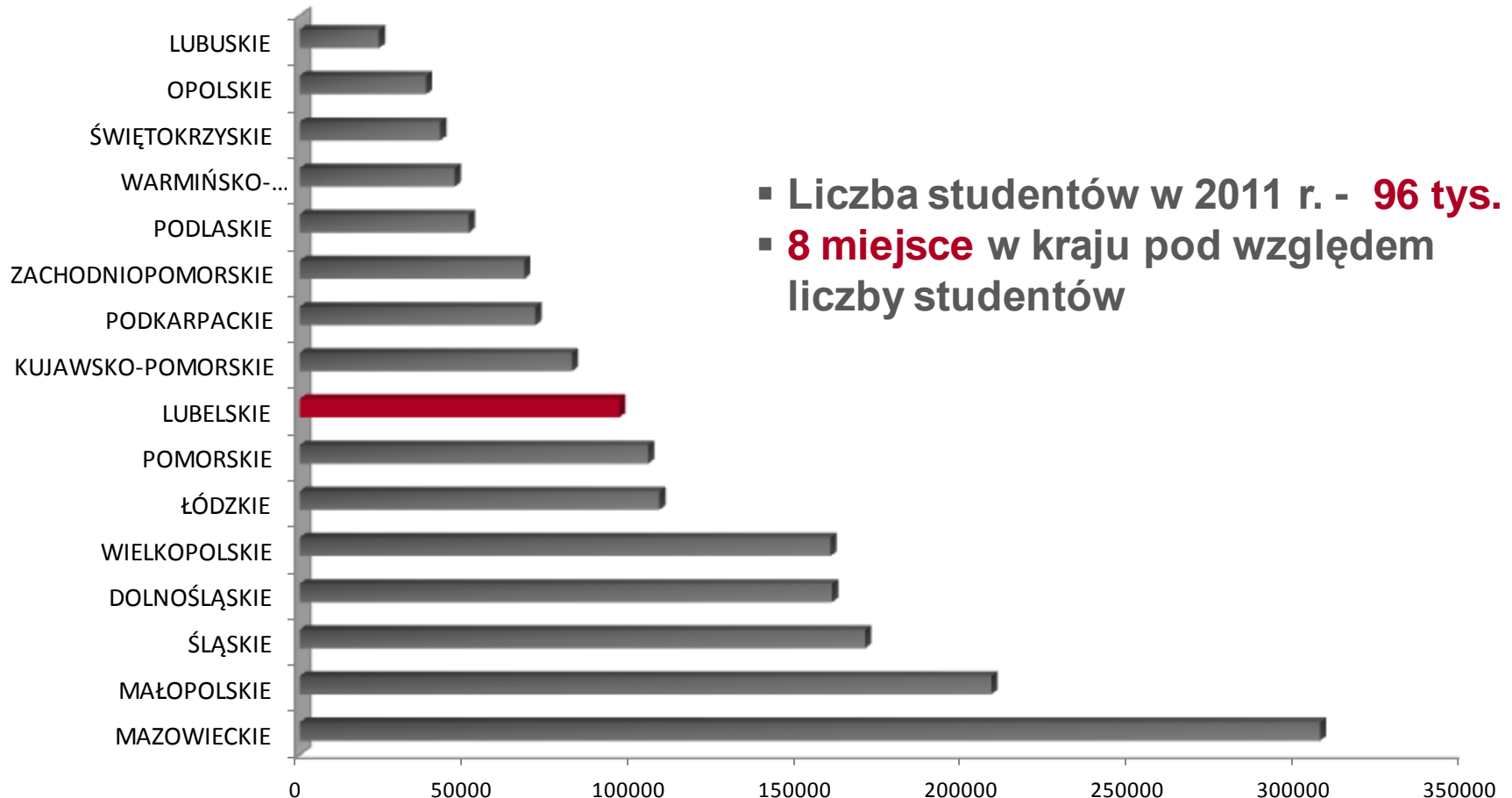
Źródło: opracowanie własne na podstawie:

Rok 2010: demografia.stat.gov.pl – „Stan i struktura ludności na 2010” GUS

Rok 2035: stat.gov.pl/gus – „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011 – 2035” GUS

Pozycja rozwojowa - liczba studentów

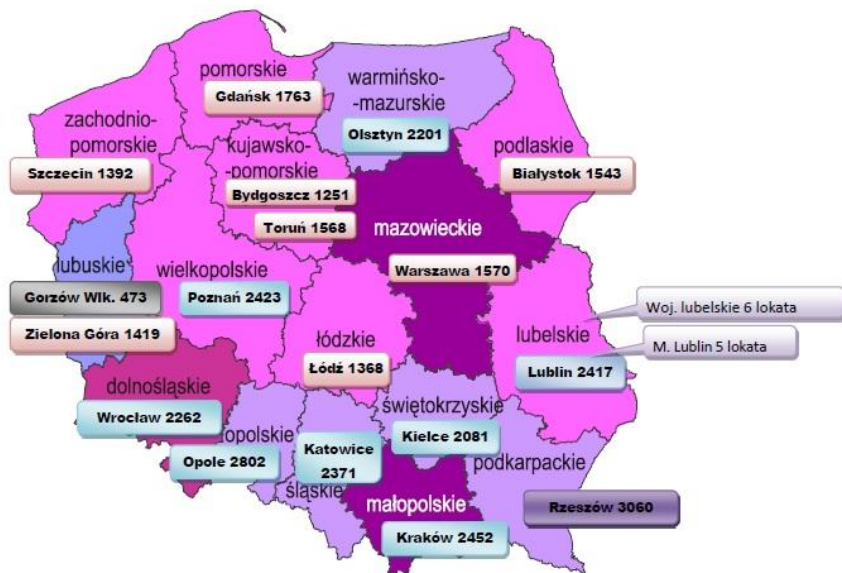

Oprac. własne 2012
Dane GUS za 2011 r.

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

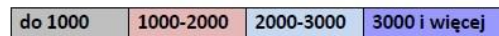
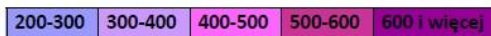

Pozycja rozwojowa - liczba studentów

Liczba studentów w województwach na 10 tys. mieszkańców

Liczba studentów w miastach wojewódzkich na 10 tys. m.

- wskaźnik liczby studentów na 10 tys. mieszkańców wynosi:
 - w województwie **472, 6** miejsce
 - w Lublinie ok. **2,5 tys., 5** miejsce
- W 2010 roku najwięcej osób **studiowało** na kierunkach:
 - ekonomia i administracja (17,5%),
 - kierunkach medycznych (12,6%),
 - społecznych (12,3%)
 - pedagogicznych (11,1%)

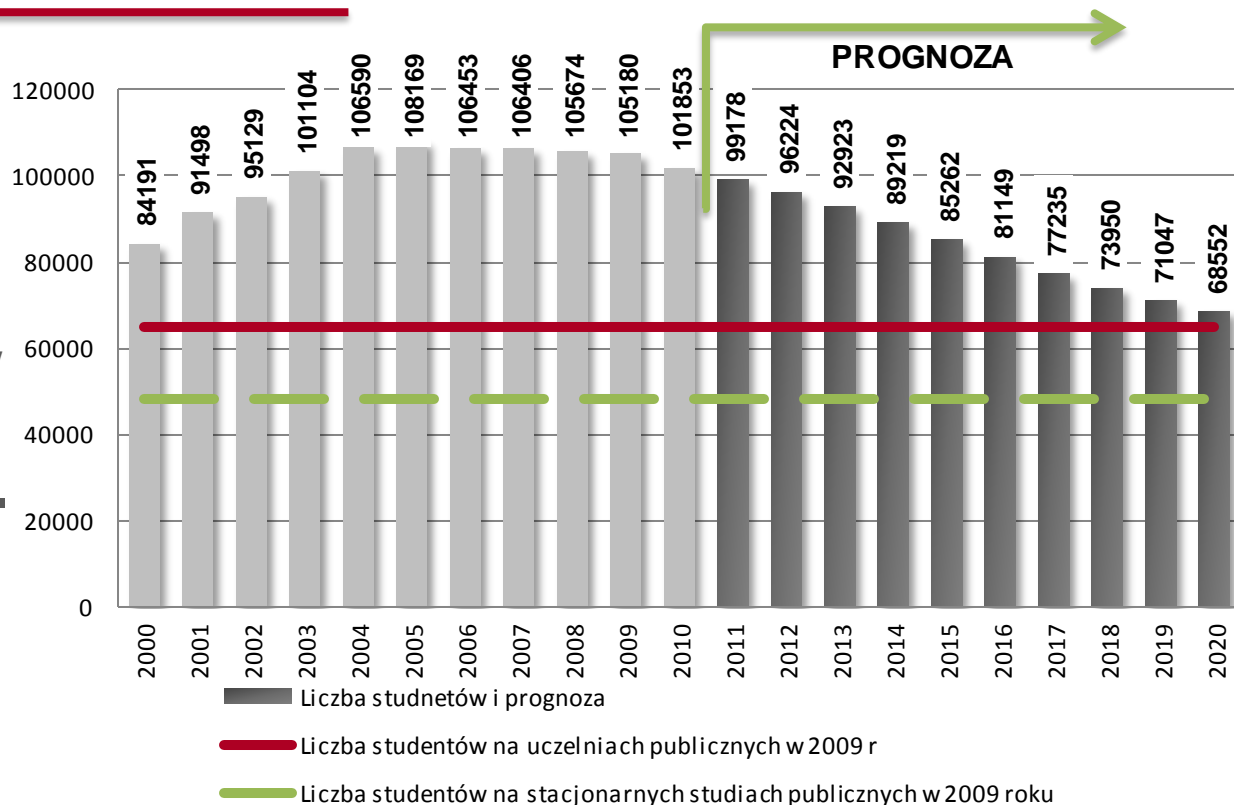
Źródło: *Perłki Lubelszczyzny* – wybrane informacje z konferencji prasowych oraz publikacji statystycznych z lat 2010-2011, US w Lublinie.

Pozycja rozwojowa - prognoza liczby studentów

Liczba studentów - prognoza

- Według różnych szacunków w perspektywie do 2020 roku liczba studentów może wynosić od **50 tys. do 68 tys.**

Źródło: *Demograficzne Tsunami, Raport Instytutu Sokratesa na temat wpływu zmian demograficznych na szkolnictwo wyższe do 2020 roku, Warszawa 2011*

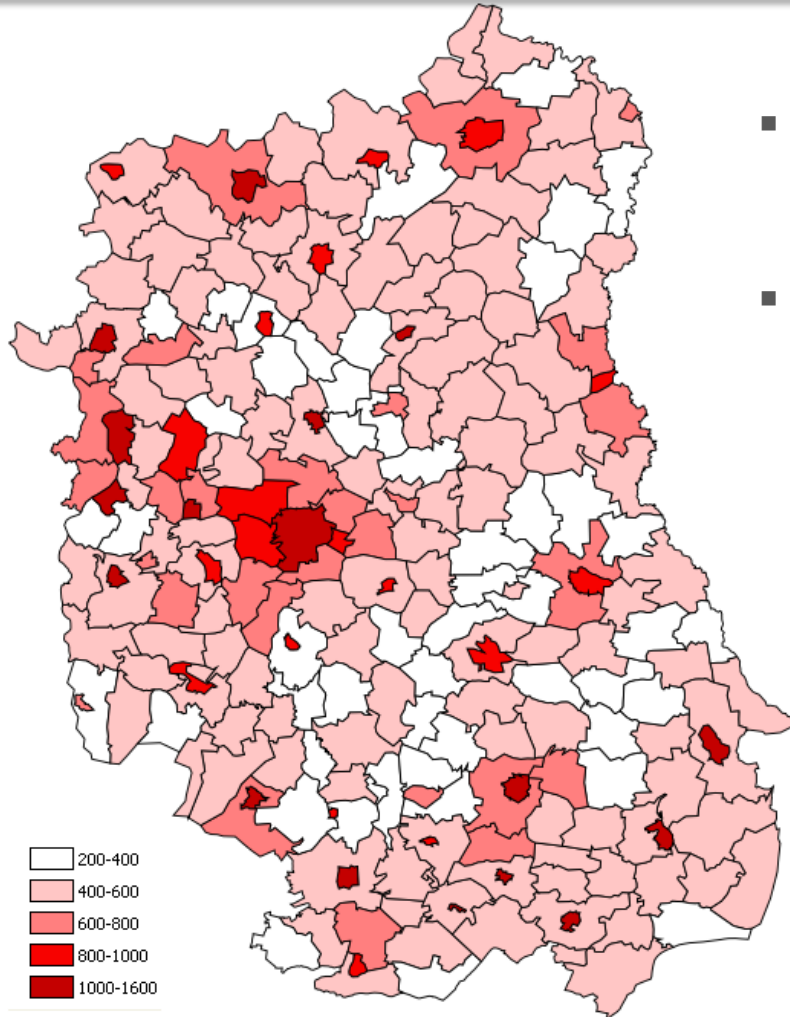

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Pozycja rozwojowa - przedsiębiorczość

Nasylenie przedsiębiorczością

- **164 tys.** podmioty wpisane do rejestru region REGON
- **Na 10 tys. mieszkańców** przypada **762 podmioty**
 - **15** miejsce w Polsce
 - **74%** średniej wartości dla kraju

Oprac. własne 2012
Dane GUS za 2010 r.

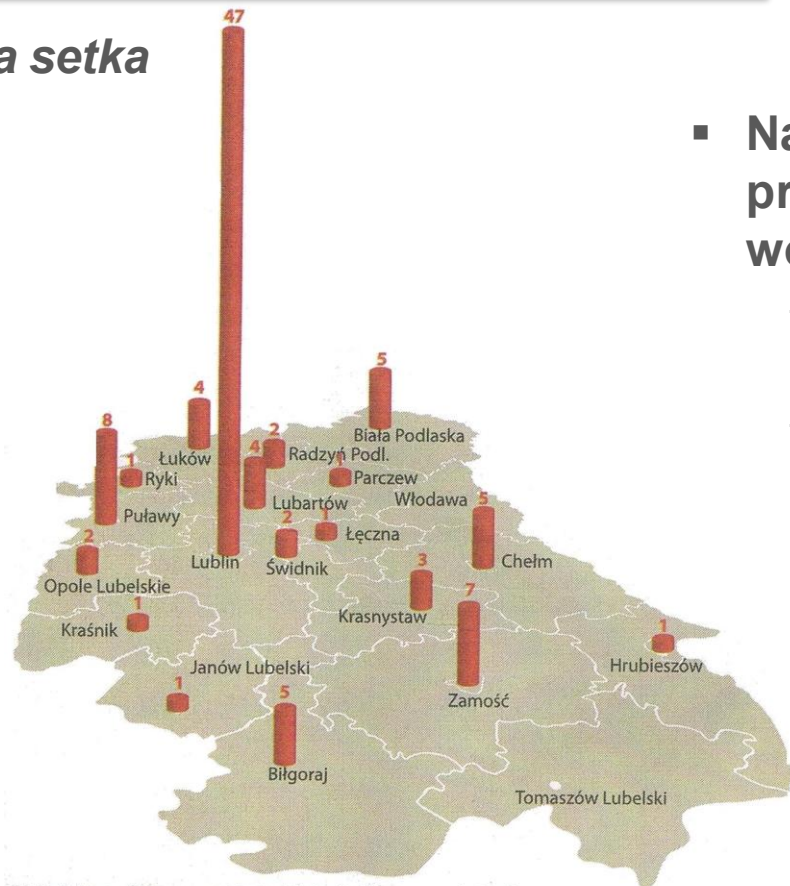
Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Pozycja rozwojowa - przedsiębiorczość

Największe firmy regionu

Złota setka

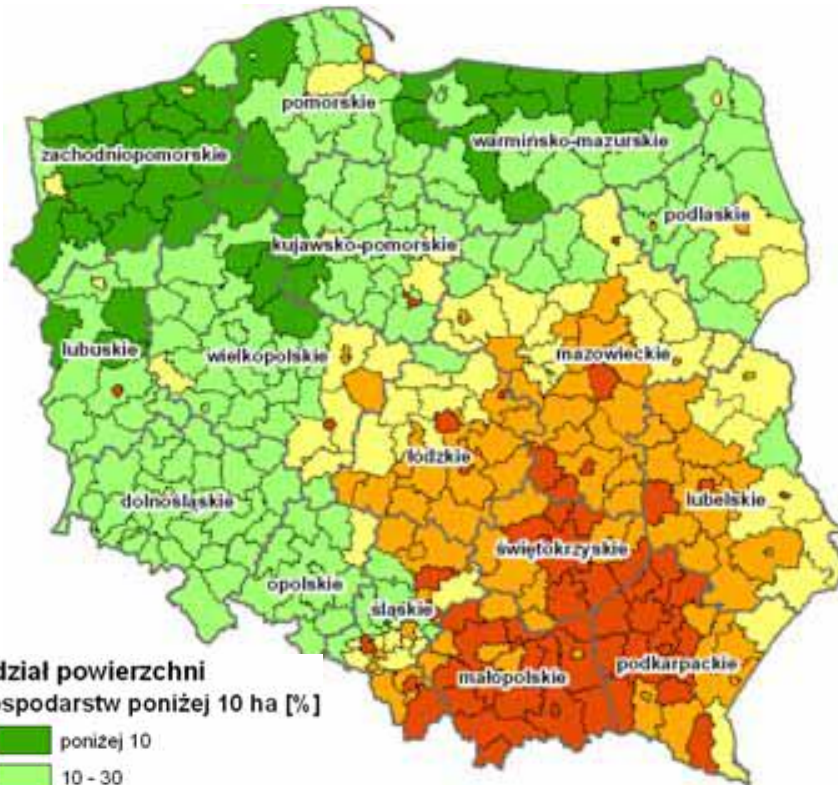
Największe firmy z rankingu Złota Setka w powiatach

- Największa koncentracja przedsiębiorczości jest w stolicy województwa, gdzie:
 - zarejestrowanych jest **ponad 25% wszystkich podmiotów**
 - skupionych jest około **50% największych firm**

Pozycja rozwojowa - rolnictwo

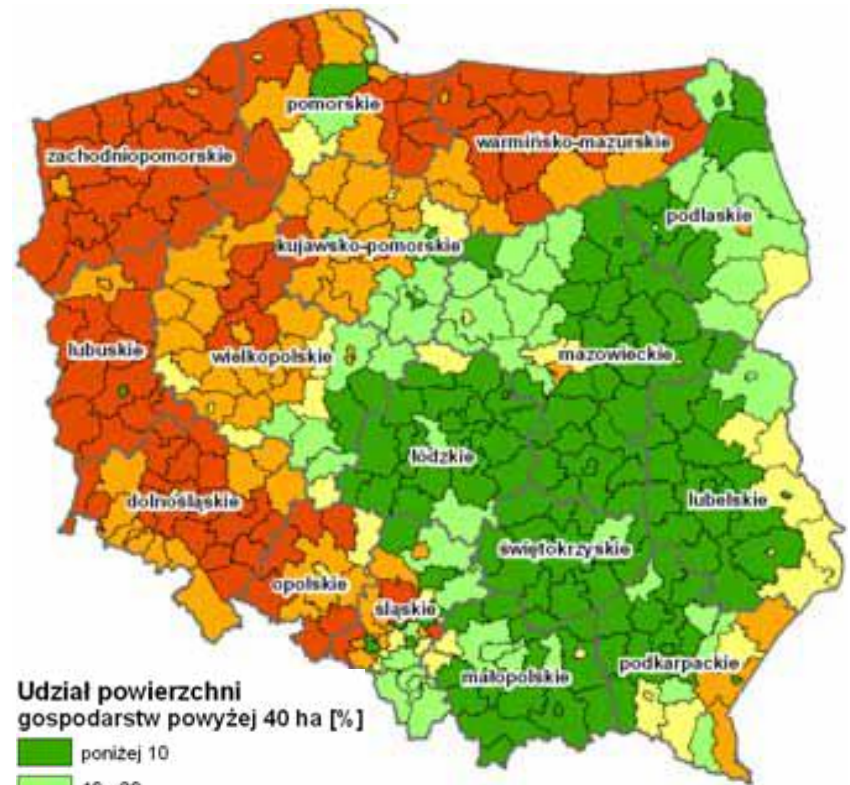
Udział powierzchni gospodarstw poniżej 10 ha
UR w ogólnej powierzchni gospodarstw

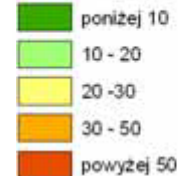
Udział powierzchni
gospodarstw poniżej 10 ha [%]

Udział powierzchni gospodarstw powyżej 40 ha
UR w ogólnej powierzchni gospodarstw

Udział powierzchni
gospodarstw powyżej 40 ha [%]

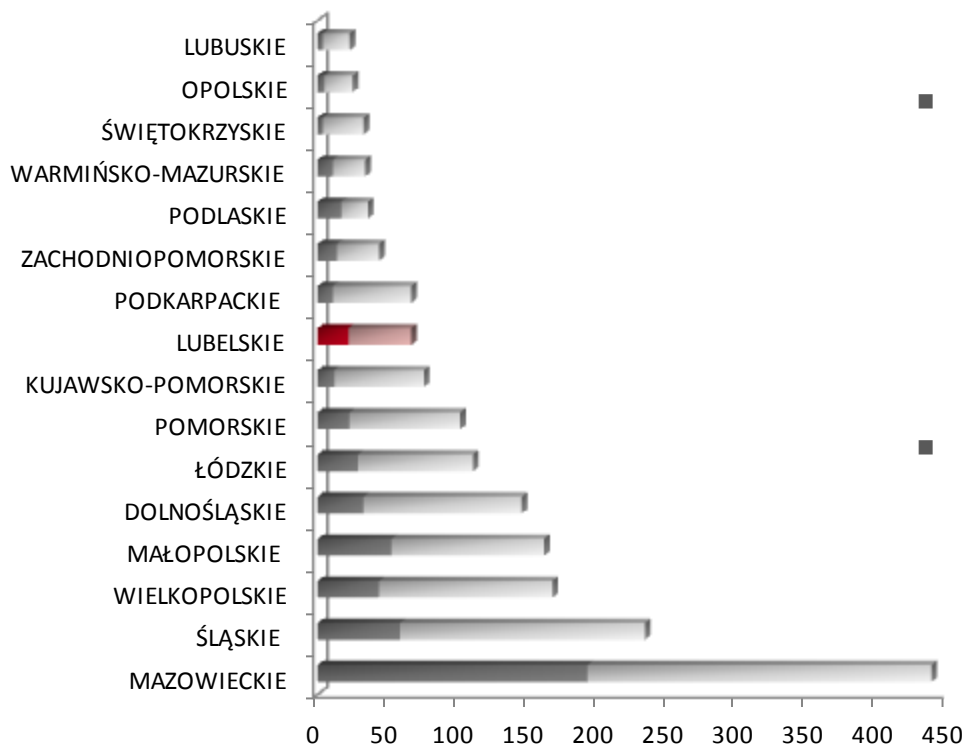

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

Pozycja rozwojowa - B+R

Jednostki prowadzące działalność badawczo-rozwojową

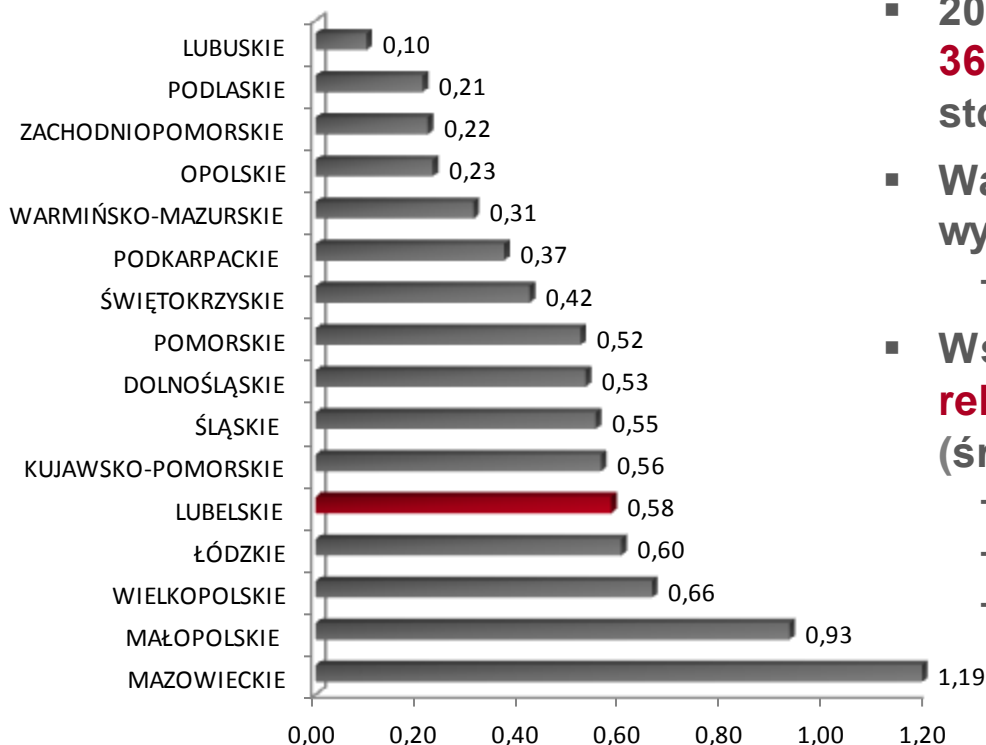

- W 2010 roku działało **67 jednostek** prowadzących działalność badawczo-rozwojową – z czego 45 w sektorze przedsiębiorstw
- W stosunku do roku 2005 ich liczba **wzrosła o ok. 70%**.

Pozycja rozwojowa - B+R

Nakłady na działalność badawczo-rozwojową

- 2010 roku nakłady na B+R wyniosły ponad **362 mln zł** - prawie **dwukrotny wzrost** w stosunku do roku 2005.
- Wartość nakładów **na jednego mieszkańca** wynosiła **168 zł**
 - **62%** średniej krajowej (10 miejsce)
- Wskaźnik wartości **nakładów na B+R w relacji do PKB (GERD)** wyniósł **0,58%** (średnia dla kraju 0,68%)
 - tendencja jest rosnąca
 - stanowi **poniżej 30% średniej unijnej**
 - wg **Strategii UE 2020** docelowy wskaźnik ma wynosić **1,7% dla Polski, 3% dla UE**

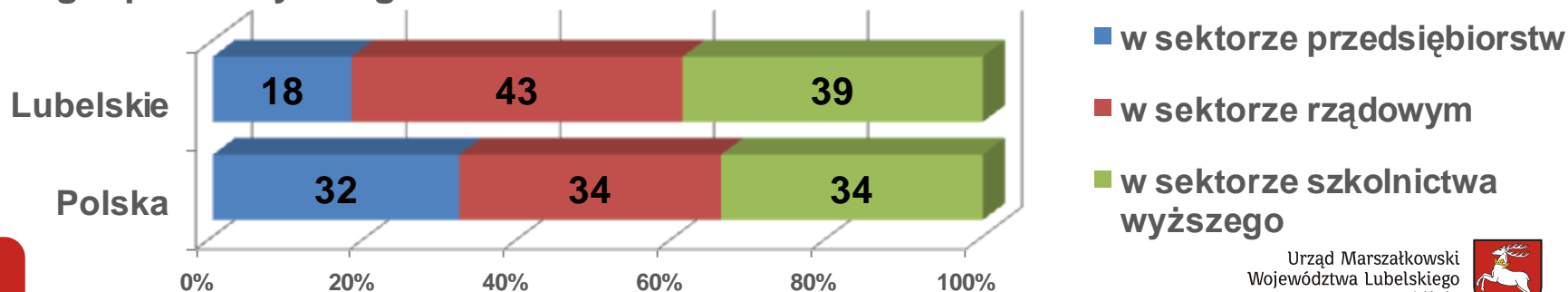

Pozycja rozwojowa

- B+R

Struktura nakładów na działalność badawczo-rozwojową (2008r.)

- Niespełna **40%** stanowią nakłady poniesione w **sektorze szkolnictwa wyższego** (w kraju 34%)
- Tylko **18%** stanowią nakłady w sektorze przedsiębiorstw (w kraju 32%).
- W strukturze nakładów na B+R największa część środków przeznaczana jest na badania z dziedziny
 - nauk rolniczych 36% (7,6% w kraju),
 - nauk inżynierskich i technicznych 26% (47%)
 - nauk przyrodniczych 14% (25%)
- Wskazuje to na pewną **specjalizację** w zakresie badań zgodną z profilem gospodarczym regionu.

Pozycja rozwojowa - położenie transgraniczne

Harmonogram, etapy i stan prac nad aktualizacją SRWL

ETAP PRAC		2012				2013
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.
I.	Działania przygotowawcze, w tym opracowanie diagnozy					
II.	Określenie wizji rozwoju i wyłonienie głównych potencjałów					
III.	Określenie celów rozwojowych					
IV.	Redakcja projektu dokumentu, konsultacje, uzgodnienia					
VI.	Redakcja, przyjęcie przez Sejmik ostatecznej wersji zaktualizowanej <i>Strategii</i>					

Harmonogram i etapy prac nad aktualizacją SRWL

I. Działania przygotowawcze, w tym opracowanie diagnozy

1. Podjęcie przez Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 28 marca 2011 r. uchwały w sprawie **przystąpienia do aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020.**
 2. Podjęcie przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 8 maja 2012 r. uchwały w sprawie **powołania Zespołu Zadaniowego ds. aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020.**
 3. Podjęcie przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 8 maja 2012 r. uchwały w sprawie **przyjęcia Założeń aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020.**
-

Harmonogram i etapy prac nad aktualizacją SRWL

I. Działania przygotowawcze, w tym opracowanie diagnozy

4. Przeprowadzanie **warsztatów metodologicznych** z udziałem prof. G. Gorzelaka i członków Zespołu Zadaniowego
 - dokonana została ocena kapitałów: gospodarczego, ludzkiego, społecznego i naturalnego w woj. lubelskim na tle Polski oraz Unii Europejskiej
 - dokonana została weryfikacja poszczególnych celów zapisanych w dotychczas obowiązującej *Strategii* pod kątem stopnia ich realizacji
 5. Opracowanie **Raportu z debaty publicznej** przeprowadzonej w dniach od 6 czerwca do 2 października 2012 r., obejmującej:
 - cykl 7 spotkań w największych miastach regionu i spotkań tematycznych dot. LOM i synergii nauki i biznesu
 - spotkania tematyczne Ekspertów z przedstawicielami władz w regionie m.in. Puławach, Chełmie, Biłgoraju, Zamościu oraz z władzami KWK Bogdanka
 - ankietyzację wszystkich zaangażowanych podmiotów
-

Harmonogram i etapy prac nad aktualizacją SRWL

I. Działania przygotowawcze, w tym opracowanie diagnozy

6. Opracowanie wstępnej wersji analizy **SWOT** (warsztaty wewnętrzne UMWL z udziałem Eksperta ds. realizacji zadań związanych z częścią projekcyjną – prof. Markiem Kozakiem)
7. Zlecenie dodatkowych **ekspertyz**
8. Opracowanie aneksu statystycznego do diagnozy, oraz projektu ***Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego***

Harmonogram i etapy prac nad aktualizacją SRWL

II. Określenie wizji rozwoju i wyłonienie głównych potencjałów

1. **Określenie wizji** rozwoju województwa – w trakcie realizacji
 2. Wyłonienie **endogenicznych potencjałów** rozwojowych województwa lubelskiego – w trakcie realizacji
 - wstępne propozycje zgłoszone przez departamenty i jednostki podległe UMWL (VII-VIII.2012 r.)
 - opracowanie *Syntezy* dla zgłoszonych potencjałów (VIII.2012 r.)
 - analiza materiału na **spotkaniu Zespołu Zadaniowego** w dn. 20.VIII.2012 r.
 - warsztaty wewnętrzne UMWL z udziałem Eksperta ds. realizacji zadań związanych z częścią projekcyjną – prof. Markiem Kozakiem
-

Harmonogram i etapy prac nad aktualizacją SRWL

III. Określenie celów rozwojowych

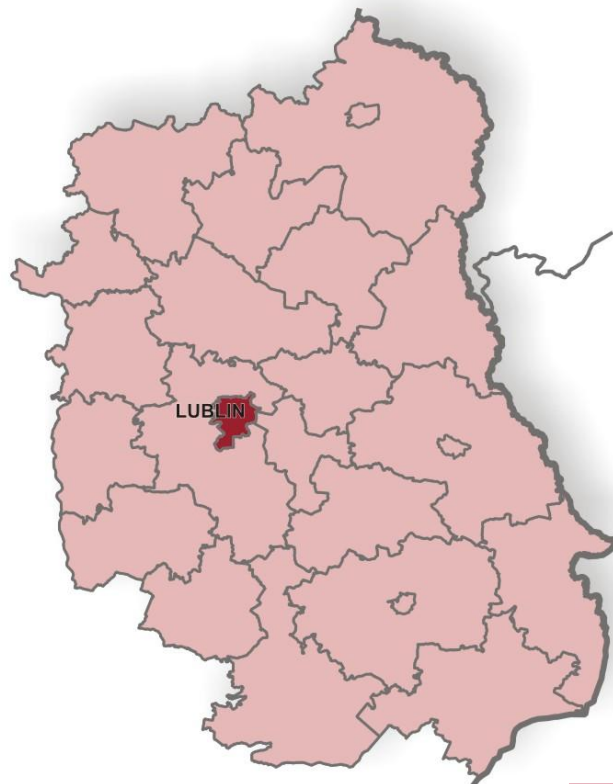
Opracowana została **propozycja celów Strategii** (Załącznik nr 2 do Założeń aktualizacji...)

- 1) Rozwój funkcji metropolitalnych Lublina i wspieranie urbanizacji regionu, w tym szczególnie miast o znaczeniu ponadlokalnym
 - 2) Zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego i szeroko rozumianej innowacyjności regionu
 - 3) Restrukturyzacja rolnictwa oraz związane z tym restrukturyzacja i rozwój obszarów wiejskich (w kierunkach pozarolniczych)
 - 4) Pełniejsze wykorzystanie geopolitycznego położenia regionu – wymiar Wschodni
-

Debata publiczna nad Załoženiami aktualizacji strategii

Harmonogram i tematyka spotkań

Spotkania organizowane w ramach **publicznej debaty**:

- Lublin (konferencja otwierająca)
- Puławy
- Chełm
- Biała Podlaska
- Zamość
- Lublin
 - LOM
 - Nauka, badania, rozwój

CZERWIEC

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

LIPIEC

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

PAŹDZIERNIK

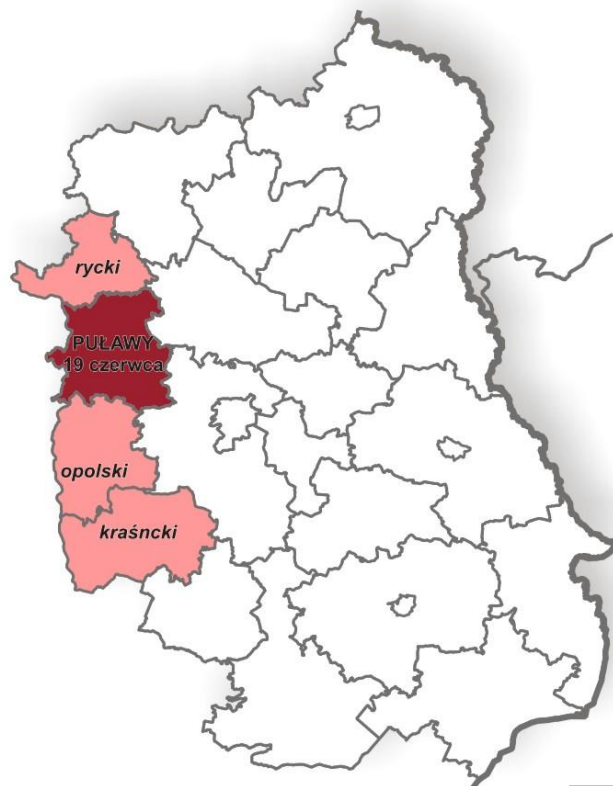
1	2	3	4	5	6	7
---	----------	---	---	---	---	---

Debata publiczna - wnioski, uwagi

PUŁAWY

19.06.2012

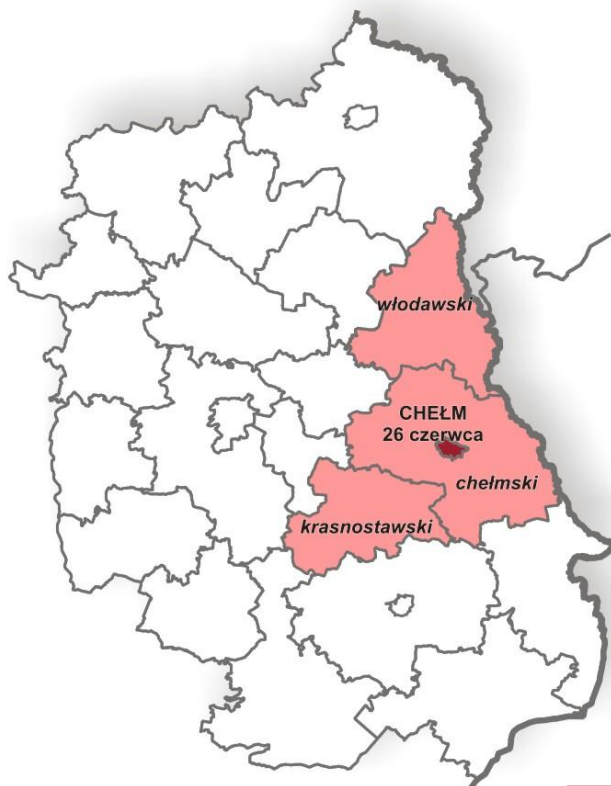
- **Potencjał innowacyjno-badawczy** -wspieranie i rozwijanie współpracy w ramach **klastra chemicznego**
- **Turystyka** – wykorzystanie walorów przyrodniczo-kulturowych **Doliny Wisły, turystyka medyczna**
- **Specjalizacja rolnicza** - produkcja owoców miękkich
- Stworzenie **centrów** usług **logistycznych**

Debata publiczna - wnioski, uwagi

CHEŁM

26.06.2012

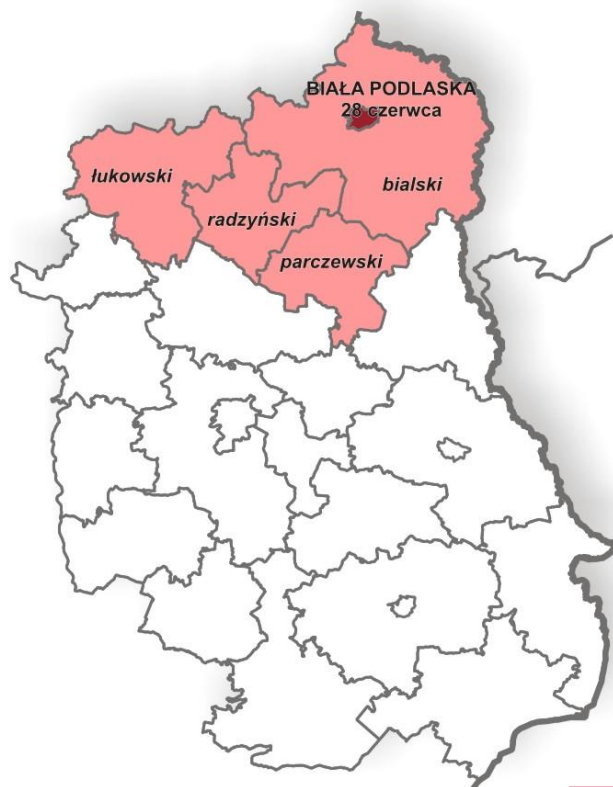
- **Współpraca transgraniczna** – funkcje logistyczne, turystyczne i handlowe
- **Przemysł rolno – spożywczy** – Krasnystaw, Chełm
- **Potencjał energetyczny** – złoża węgla kamiennego
- **Rozwój turystyki** na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim wraz z infrastrukturą transportową
- Budowa zbiornika Oleśniki
- Budowa przejścia granicznego Zbereże-Adamczuki

Debata publiczna - wnioski, uwagi

BIAŁA PODLASKA

28.06.2012

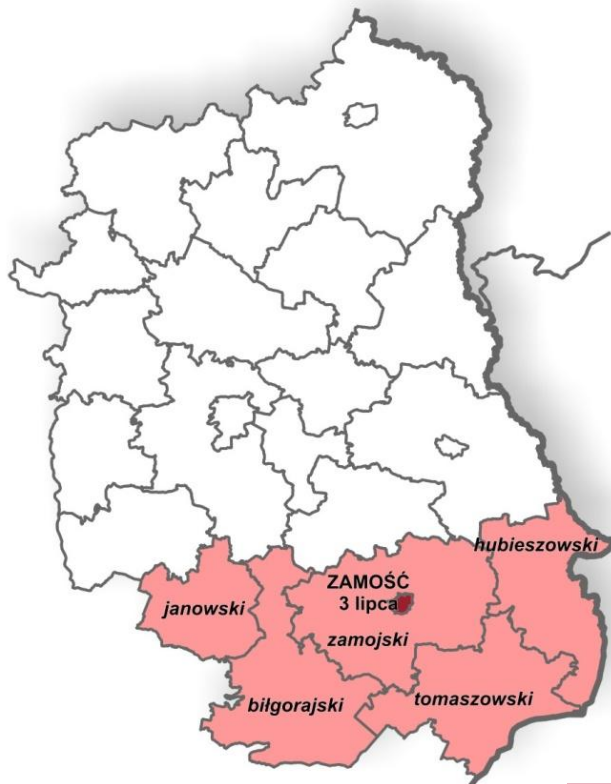
- Potencjał energetyczny – produkcja energii z **biomasy**
 - budowa instalacji do pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych
- Potencjał przyrodniczy i **turystyczno – kulturowy**
 - Dolina Bugu, TOCH *Przełom Bugu*
 - *Polesie Zachodnie* (pow. parczewski)
- Północne Pasma Aktywizacji Gospodarczej (**PPAG**)
- Potencjał gospodarki **rybackiej**

Debata publiczna - wnioski, uwagi

ZAMOŚĆ

3.07.2012

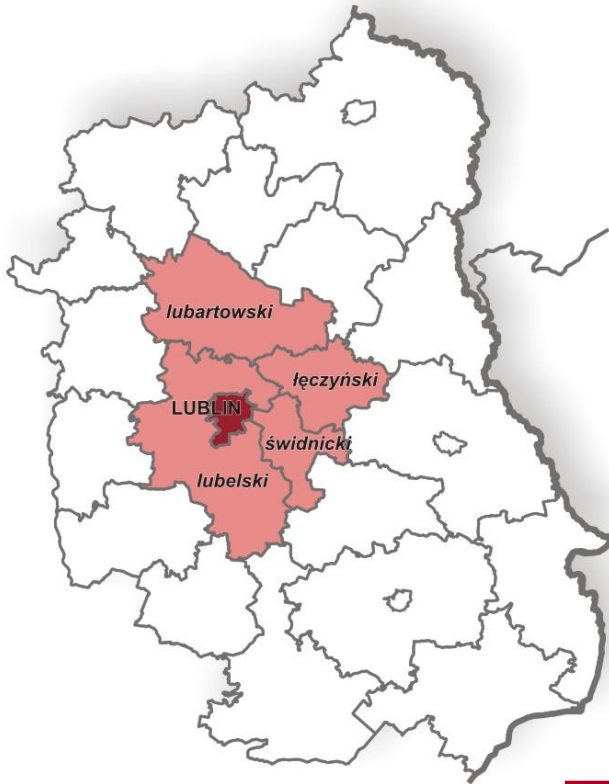
- Rozwój turystyki w oparciu o potencjał przyrodniczo-kulturowy
- **Potencjał gospodarczy** LHS (rozwój m.in. transportu intermodalnego, centrów logistycznych)
- Potencjał **żywielski** - obszar predestynowany do rozwoju **rolnictwa ekologicznego** oraz **przetwórstwa** produktów rolno-spożywczych
- Wydobycie gazu łupkowego
- Współpraca **transgraniczna** (handel, tranzyt)

Debata publiczna - wnioski, uwagi

LUBELSKI OBSZAR METROPOLITALNY

24.07.2012

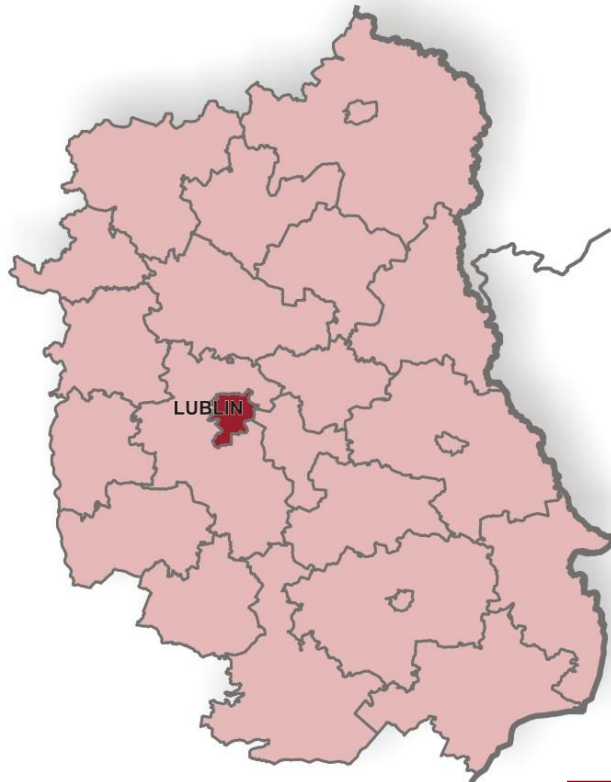
- Potencjał rozwoju **funkcji metropolitalnych** LOM w zakresie **m.in.:**
 - szkolnictwa wyższego,
 - kultury,
 - B+R,
 - współpracy międzynarodowej,

Debata publiczna - wnioski, uwagi

NAUKA, BADANIA, ROZWÓJ

2.10.2012

Potencjał współpracy nauki i biznesu rozpatrywany może być w **trzech wymiarach**:

- **regionalnym** - jako jeden z głównych kierunków rozwoju,
- **krajowym** - stanowiąc centrum innowacyjno-gospodarcze np. dla Polski Wschodniej,
- **europejskim** - pełniąc funkcje Współpracy Wschodniej

Ankieta

- jako element debaty publicznej

- Ankieta stanowiła formę dialogu i dyskusji z zaangażowanymi w proces aktualizacji *Strategii* partnerami społeczno-gospodarczymi.
 - **Celem** ankiety było:
 - poznanie opinii dotyczących mocnych i słabych stron województwa lubelskiego,
 - wskazanie najistotniejszych szans i zagrożeń dla regionu,
 - zebrane informacji pomocnych przy aktualizacji diagnozy *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020*,
 - dostosowanie celów aktualizowanej *Strategii* do oczekiwań społecznych,
 - wskazanie wniosków, oczekiwań i propozycji.
-

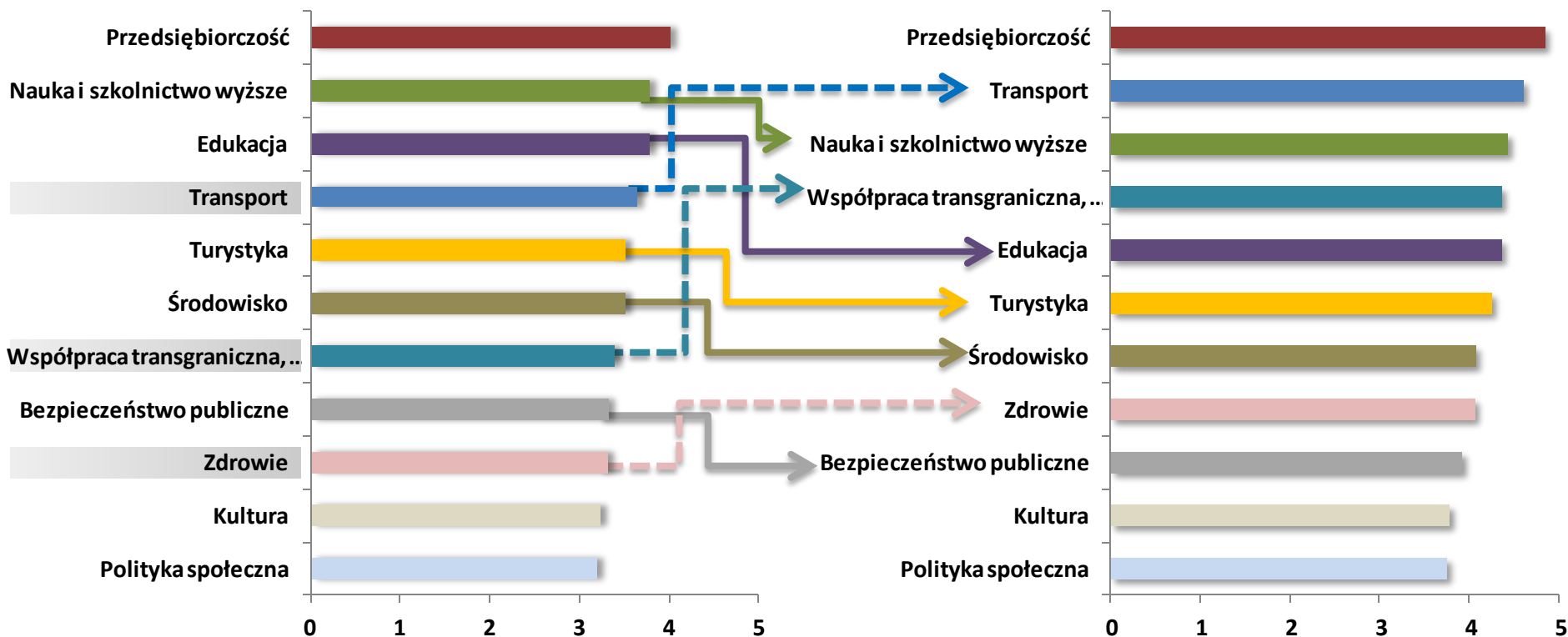

Wyniki ankiet

- czynniki mające wpływ na rozwój województwa

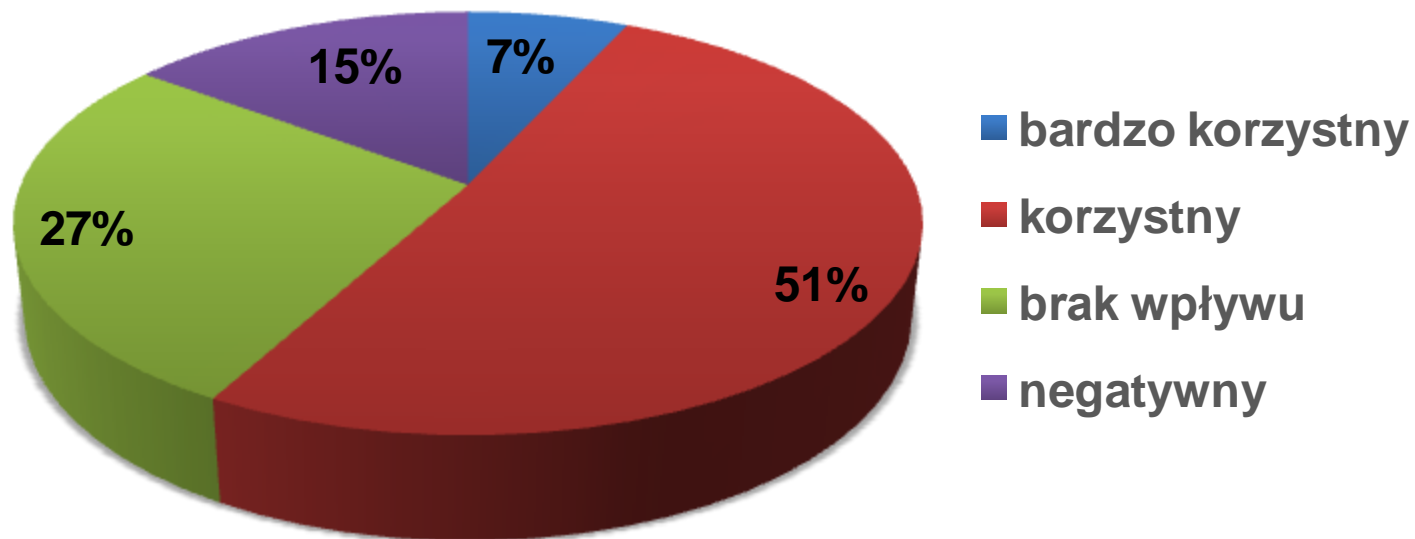
Aktualny wpływ na rozwój (średnia)

Postulowany wpływ dziedziny na rozwój (średnia)

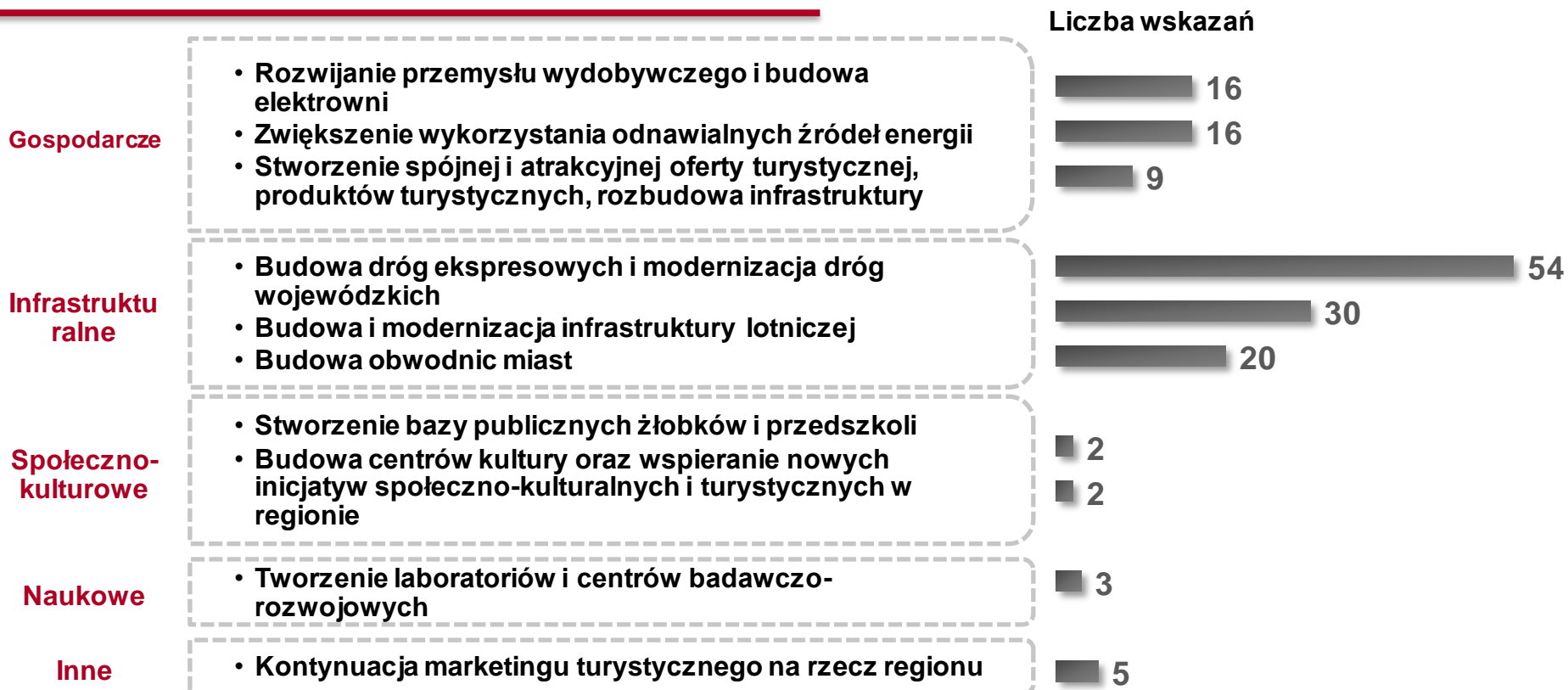
Wyniki ankiet

- wpływ Warszawy

Wyniki ankiet

- propozycje inicjatyw

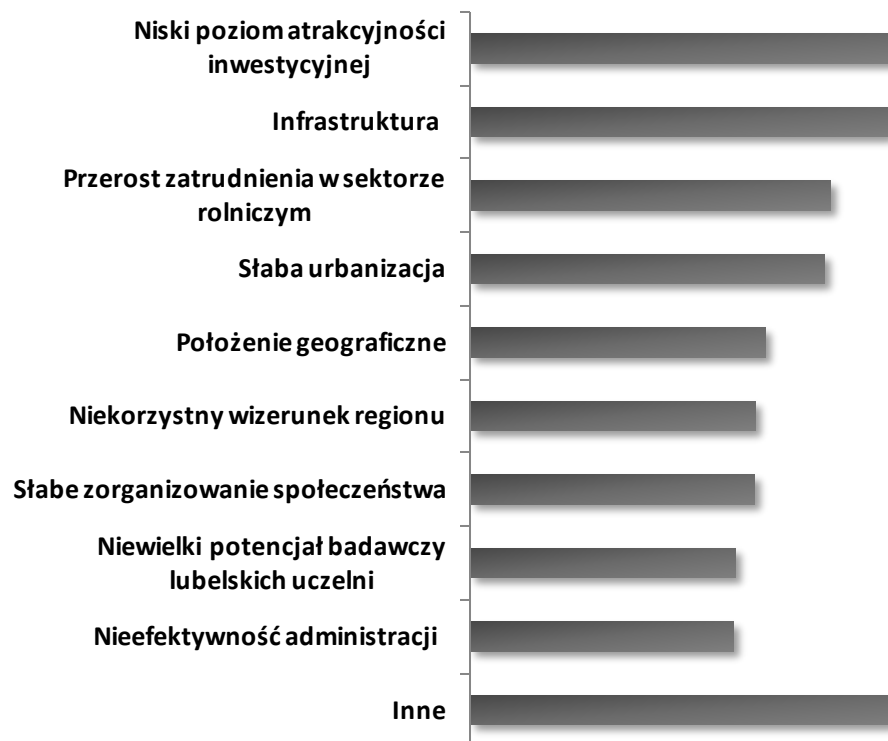
Wyniki ankiet

- potencjały i słabości

Potencjały

Słabości

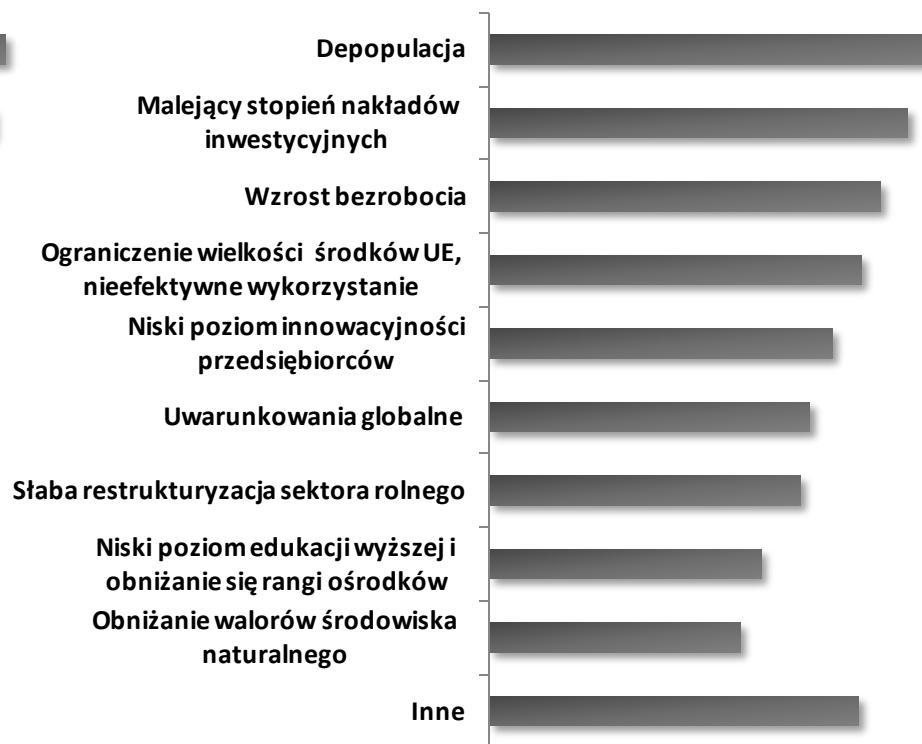
Wyniki ankiet

- szanse i zagrożenia

Szanse

Zagrożenia

Wyniki ankiet

- podsumowanie

Potencjały

- Zabytki oraz atrakcyjne położenie regionu
- Rolnictwo
- Gospodarka i przedsiębiorczość
- Mieszkańcy i ich społeczna aktywność

Słabości

- Niski poziom atrakcyjności inwestycyjnej
- Infrastruktura
- Przerost zatrudnienia w sektorze rolniczym
- Słaba urbanizacja

Szanse

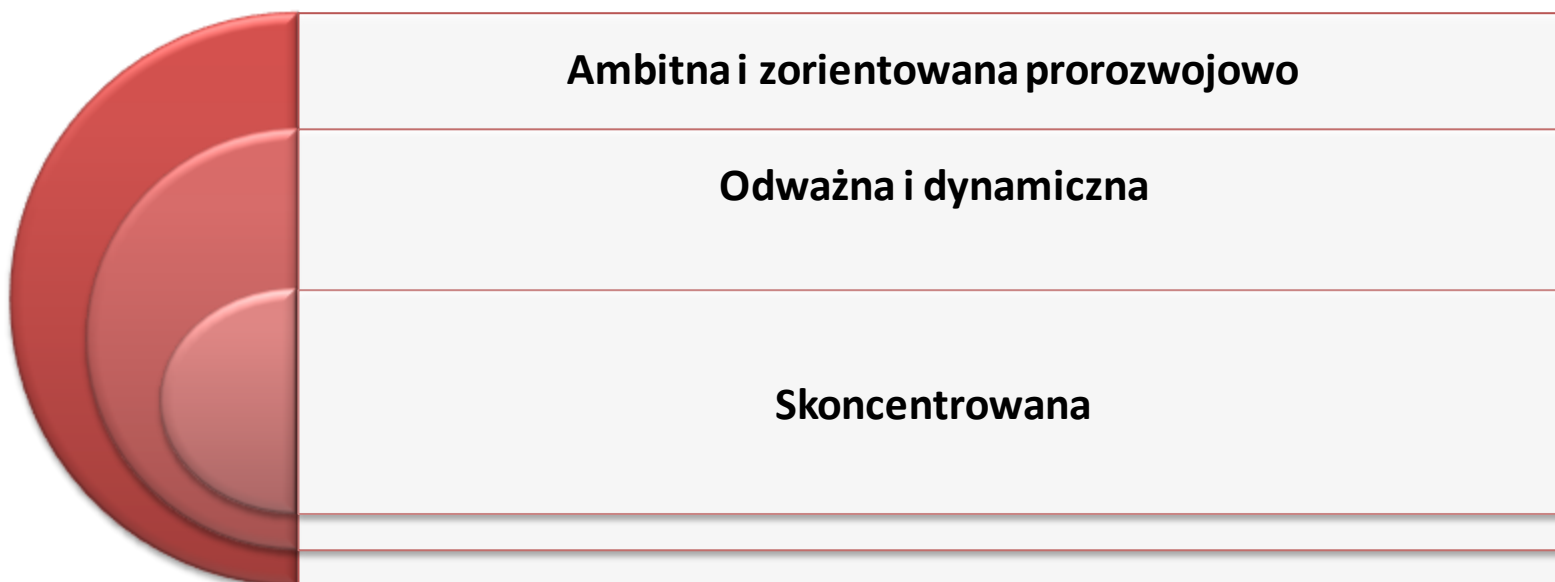
- Wykorzystanie środków UE
- Rozwój infrastruktury drogowej
- Napływ inwestycji zagranicznych
- Wykorzystanie przygranicznego położenia regionu

Zagrożenia

- Depopulacja
- Malejący stopień nakładów inwestycyjnych
- Wzrost bezrobocia
- Ograniczenie wielkości środków UE, niska efektywność wykorzystania

Jaka Strategia dla Lubelszczyzny

- Jaką sformułować **wizję** rozwoju i wyznaczyć **cele** aby stworzyć szansę na **rzeczywisty rozwój regionu** ?
- Jak zbudować **konsensus** wobec trudnych, ale najlepszych dla regionu **wyborów** ?
- W jaki sposób i **jakie dziedziny** i **przedsięwzięcia** należy wspierać w nowej perspektywie rozwoju ?
- Jak formułować strategię, tak aby była **otwarta** i dawała szansę na **pozyskanie maksymalnej wielkości funduszy** w nowej perspektywie na realizację przyjętych celów rozwojowych ?

Podsumowanie, wnioski

Realizacja projektów prorozwojowych na Lubelszczyźnie współfinansowanych ze środków europejskich pozwoli m.in. na:

- **przełamywanie syndromu niemożności i peryferyjności regionu**
- **otwieranie przestrzeni na Polskę i Europę**
- **przyspieszenie procesów restrukturyzacyjnych, w tym rozwój przedsiębiorczości:**
 - **tworzenie nowych miejsc pracy**
 - **zwiększenie bazy dochodowej**

Dodatkowe informacje

- Aktualne informacje na temat procesu aktualizacji *Strategii* są dostępne pod adresem:

www.strategia.lubelskie.pl

- Kontakt :

strategia@lubelskie.pl

Urząd Marszałkowski
Województwa Lubelskiego
w Lublinie

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Bogdan Kawałko
Dyrektor
Departament Polityki Regionalnej

K R A S N O B R Ó D , 1 9 p a ź d z i e r n i k a 2 0 1 2 r .